...hэ тэжээл элбэг ехээр, шэмэтэй hайнаар бэлэдхэхэ, хонидой ноохо хайшалалгые дары дүүргэхэ, hү ехээр hааха—
...АЖАХЫ БҮХЭНЭЙ МҮНӨӨДЭРЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! | 40-дэхи жэлээ гарана

...БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...163 (10224) | 1963 оной июлиин 12, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...СС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...еспубликын колхоз, совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгэ тухай

...ын мал hүрэгтэ үбhэ тэжээл ...бэлэдхэхэ ехэ арга боломжо ...уд, совхозуудта бии гэжэ ... обкомой бюро, республикын ...нүүдэй Совет тэмдэглэбэ.

...э жэлдэ колхозууд болон сов... горох, кукуруза, саахарай ...этын ороохото ургамалнуу... ...лгые нилээд ургэдхөө. 356,7 ...га сабшалантай (тэрэнэй ...янган гектарынь уhалагда... ...мэhээ мал hүрэгөө үбhэ тэ... бүрин хангаха, адууhа ма... ...г шэмые эрид дээшэлүүлхэ, ...ахын продуктнуудые гү... ...удалдаха түсэбөө дүүргэхэ ...омжо ажахы бүхэндэ бии. ...уура олохон колхоз, совхо... ...шалангайнгаа газарые муу... ...гладаг, тэрэнээ hайжаруулан ...улха, уhалха хэмжээ абадаг... ...а. Сабшалан дээрээ наг шэб... ...ральна үтэгжүүлгэ тон ба... ...гана.

...эриин управленинүүд, хү... ...рткомууд сабшалангай га... ...эжээл бэлэдхэлгын ямар ...ула муугаар хинадаг, ажа... ...он партийна хүтэлбэрилхы ...илэгшэдтэ зохихо эрилтэ ...үй байна. Энээнhээ шалта... олохон колхоз, совхозуудта ...гай ургаса тон бага бай... ...лиорациин ба үбhэ хуряал... ...кэ, гол горход, сабшалангай ...алха насосно станцинууд ...гүйгөөр ашаглагдана.

...й фондын газар дээрэ үбhэ ... набша намаа суглуулха, ...оогоор эртын силос дараха ...жээл элбэгжүүлхэ арга бо... ...олхозууд, совхозуудта муу... ...эглэгдэдэг байhан. Эмхигүй ...бадал гаргаhан, хуряалгын ...еэ хаhа сагтань эхилээгүй, ...гүй муугаар хүдэлhэн, үб... ...аhан ябадал үзэгдэдэг бай...

...л бэлэдхэлгэдээ муугаар ... ушарые КПСС-эй обкомой ...спубликын Министрнүүдэй ...солон тэмдэглээ. Хэдэ хэ... ...хынуудта үбhэ хуряалгын, ...ралгын хэрэгсэлнүүд заhа... ...жа дүүрээдүй, гар ба морин ...д хүсэд бэлэн болгогдоогүй,

тэжээл бэлэдхэхэ звенонууд, бригадануудые бүридүүлхэ хүдэлмэри ехээр унжагайржа байна. Энээнhээ шалтагаалан, олохон колхоз, совхозууд нёдондонойнгоо алдуу эндүүе дабтажа, тэжээл бэлэдхэлгые муугаар эмхидхээд, ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэнгүй, малаа олоор гарзалуулжа, мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб болон уялгануудаа дүүргэлгэдэ бэрхэшээл тохёолдуулжа магадгүй.

КПСС-эй ЦК-гай РСФСР-тэхи Бюрогой, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон, КПСС-эй обкомой бюро ба Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ **тогтоогоо:**

Республикын Министрнүүдэй Соведэй 1963 оной мартын 30-най тогтоолоор тодорхойлогдоhон, сабшалан hайжаруулха бүхы хэмжээ ябуулгануудые заабол дүүргэхыень үйлэдбэриин управленинүүдhээ, хүдөөгэй парткомуудhаа, колхозууд болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдhээ, партийна организацинуудhаа эрибэ.

Силос даралгаар, набшаhата тэжээл бэлэдхэлгээр үйлэдбэриин управленинүүдэй табиhан түсэбые баталба.

Энэ жэлдэ гүрэнэй фондын газар дээрэ, тэрэшэлэн шоссей ба түмэр харгынууд шадар үбhэ ногоо сабшажа, сабшалангайнгаа талмай нилээд үргэдхэхые шухалада тоолобо.

Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерствые, үйлэдбэриин управленинүүдые, хүдөөгэй парткомуудые, колхозууд ба совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые иигэжэ уялгалаа гэбэл:

техникэ болон транспортын хэрэгсэлнүүдые бэлдэхэ хүдэлмэреэ энэ дары дүүргэхэ, тэжээл бэлэдхэлгын хүндэ хүдэлмэриие бүрин оньhожоруулха;

оньhон аргаар үбhэ хуряаха комплексно тракторна бригадануудые, мүн морин косилкаар, гараар үбhэ сабшаха бригадануудые бүридүүлжэ дүүргэхын тула зохихо хэмжээ абаха;

машинаар сабшагдажа боломоор газарай ногооe имагтал тракторна агрегадуудаар сабшаха, тиихэдээ комплексно оньhожоруулга хэрэглэхэ.

Машинаар сабшахын аргагүй газарнуудай үбhэ ногооe гар хажуураар, морин косилкаар сабшаха ябадал үргэнөөр хэрэглэхэ.

Үбhэ хуряалгын бригаданууд, звенонуудай хүдэлмэриие технологическа заабариин ёhоор эмхидхэхэ.

Түрүүшын ээлжээндэ ойн соорхой соохи, намагтай ба бусад үндэр ноготой газарнуудта сабшаха.

Үбhэ ногоонойнь үргэлжэ дээрээ сэсэглэжэ дүүрэхэ хүрэтэр уhалагдадаг, уhанай гарадаг газарнуудтахи үбhэ ногоо сабшахыень хорихо.

Ниитын малда үбhэ тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэхын зорилгоор урдань Яруунын аймагта байhан гүрэнэй газарай фондын сабшалангые зүбөөр хубаарилха хэмжээ абахыень республикын Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерствые уялгалха. Тиихэ зуураа, Хяагтын, Зэдын, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управленинүүдэй колхоз, совхозууд тэрэ хубаарида түрүүшын ээлжээндэ хүртэлсэхэ ёhотой.

Үбhөө hайн шанартайгаар сабшажа, хаhа саг соонь хуряажа абаха хэрэгтэ тусгаар анхаралаа хандуулха. Сабшаhан үбhөө шарганууд дээрэ hүрилөөд, hүүлээрнь тракторaар шэрэжэ малай байрануудта абаашаха хэрэгтэ мүн лэ анхаралаа табиха шухала. Сабшаhан үбhөө малда эдюулэнгүй, дары сагтань хоройлжо абаха;

кукурузын, тэжээлэй бусад ургамалнуудай ургаса харууhалха бригаданууд болон звенонуудай хүдэлмэриие зүбөөр, hайнаар эмхидхэхэ, участок бүхэндэ үндэр баян ургаса ургуулха;

түрүү ажахынуудай жэшээгээр бүхы колхозууд болон совхозуудта таригдамал, мүн хээрынгшье ногоогоор эртын силос даража эхилхэ, силос дараха бүхы түсэбэй 10—15 процентhээ бага бэшэнь эртын силос байхаар, эхэ хонин бүридэ нэгэ центнер набшаhата тэжээл хүртэхөөр энэ хүдэлмэри эмхидхэхэ шухала. Энэ зорилгоор ажахы бүхэндэ 10 хоногой даалгабари үгөөд, тэрэнэй дүүргэлтэ нарин нягтаар шалгаха;

үбhэндэ жэгдэрэн орохо болотор нёдондо жэлэй hолоомо суглуулха, халаахай болон бусад ногоо сабшаха, тэрэшэлэн набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ мэтээр бүдүүн тэжээлэй 20 процентhээ бага бэшые мүнөө суглуулха гэhэн уялга абаhан Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин Эрхирэгэй совхозой үүсхэлые hайшааха.

Июлиин 6 болотор үбhэ хуряалгын бригаданууд болон звенонуудые бүридүүлжэ дүүргээд, үбhэ сабшаха газартань зөөлгэжэ дүүргэхэ гэhэн Чисаанын, Нарhатын совхозуудай хэмжээ ябуулгануудые hайшааха.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдэлжэ ябаhан колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй болон ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэри hайжаруулха, байдал hуудалай талаарнь эдээниие hайнаар хангаха, ниитын эдеэ хоолоор хангахын тулада партийна, комсомолой болон профсоюзуудай организацинуудай хамаг хүсые зорюулхыень хүдөөгэй партийна комитедүүдые, үйлэдбэриин управленинүүдые уялгалха.

Үбhэ тэжээл хаhа саг соонь, hайн шанартайгаар бэлэдхэhэнэйнь түлөө колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдые урмашуулха, колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдтэ аккордно түлбэри үгэдэг болохо, тэрэшэлэн бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ, силос дараха даалгабаряа үлүүлэн дүүргэhэнэйнь түлөө нэмэлтэ түлбэри үбhөөр үгэхэ. Бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ, силос дараха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Нүүдэл наймаа эмхидхэхэ, үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдэлжэ байhан колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдтэ хэрэгтэй эд бараагаар автолавкануудые хангахыень республикын Худалдаа наймаанай министерствые (нүхэр Хабаловые), Буркоопсоюзые (нүхэр Именохоевые) уялгалха.

Ниитын мал ажалда хүрэхэ хэмжээтэйгээр үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ шухала байhан тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй, нүхэр Н. С. Хрущевой зааhан заабарида партийна комитедүүдэй, үйлэдбэриин управленинүүдэй, районуудай гүйсэдкомуудай анхаралые тусгаар хандуулха гэжэ КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет онсо тэмдэглэбэ.

Колхоз, совхоз бүхэндэ ороохо тарьяанай түлөө тэмсэдэгтээл тон адляар үбhэ тэжээлэй түлөө тэмсэхэ ёhотой. Үбhэ тэжээлэй байгаал haa, hүн, мяхан бии болохо бшуу.

Энэ жэлдэ үндэр баян ургаса ургуулжа, үбhэ тэжээл хүрэхэ хэмжээтэйгээр бэлэдхэхэ, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлжэ, мяха, hү болон мал ажалай бусад эдеэ хоолой зүйл гүрэндэ худалдаха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада бүхы арга боломжо хэрэглэхэ гээшэ партийна организаци бүхэнэй, үйлэдбэриин управлени, колхоз, совхоз бүхэнэй нангин уялга мүн.

Хоног бүри 850 грамм

...аминай «Байкал» колхо... ...лшан Зыгбэ Гомбоевто му... ...эл 70 гараи хашарагууд ...дажа үгтэнхэй. Тэдэнээ ...глөөнhөө үдэшын боро ха... ...олотор hайнаар адуулhанай ... тус бүриинь шэгнүүрые ...дээ 850 граммаар нэмээ...

... адуулагшад Содбо Гарма... ...омбо Шагдуров гэгшэд баhал амжалтатайгаар ажаллана. Тэдэнэр харууhалдаг малайнгаа толгой бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ тус тустаа 800 граммаар нэмээгээ.

Эдэнэр харууhалдаг хашарагуудайнгаа амидын шэгнүүрые жэлэй эсэс болотор 3 центнер болгожо, гүрэндэ тушааха зорилготойгоор ажаллажа байнхай.

М. Мункожапов.

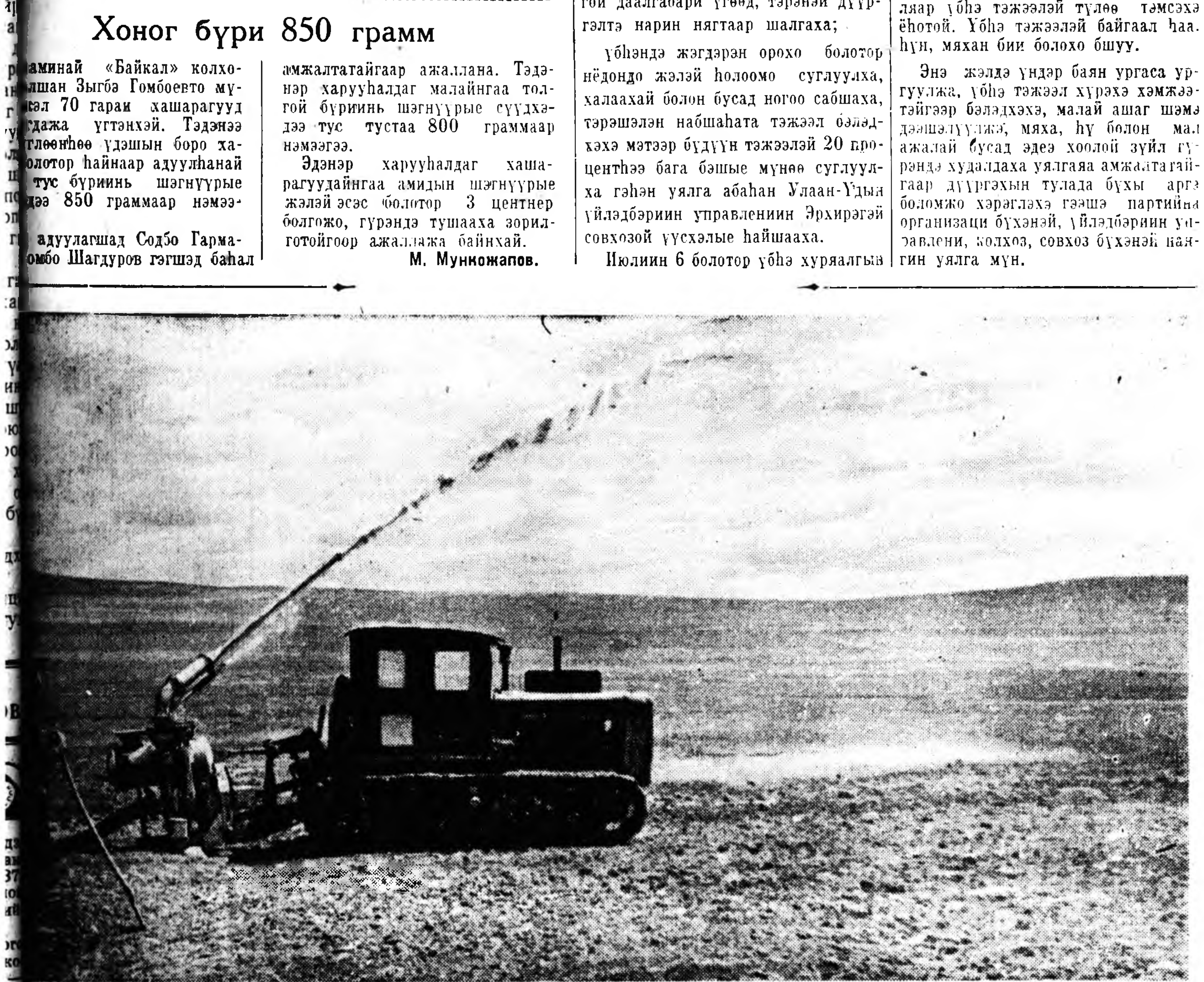

...ан-Үдын хүдөөгэй аймагай «Коммунизм» колхоз хартаабхын ехэ ургаса абахаяа тэмсэнэ. Тракторист Кузьма Дабаевич ...ев «ДТН-45» оньhоор 3 гектар газар үдэртөө уhална. Зураг дээрэ: хартаабхын поли уhалагдажа байна. Наада тала- ...тракторист К. Д. Гомбоев.

Түрүү арга хэрэглэнэ

Борьёогой совхозойхид хонидойнгоо ноохо хайшалалтые богонихон болзор соо шанар hайнтайгаар үнгэргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнхай. Мүнөө энэдэ 20 гара мянган хонидой ноохон хяргагдаа. Хонидойнь олонхинь түрүү, оренбургын аргаар хайшалагдана. Совхозой хайшалагшадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Сатар Войсалов, Василий Афанасьев гэгшэд эрхимлэжэ ябана. Тэдэнэр тус тустаа үдэр бүри 80—90 хонидой ноохо хайшална.

Мүн хүдөө ажахын институдай студентнүүд Любовь Цибенова, Никита Уланов, Геннадий Черненков гэгшэд түрүү хайшалагшадhаа баhал дутанагүй. Тэдэнэр үдэр бүри 50—60 хонидой ноохо хяргана.

А. Модонов.

Ноохо хайшалалгын түрүүшүүл

ХЭРЭН. **(Телефоноор абтаба).** Түнхэнэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод hайнаар хүдэлжэ, ноохо хайшалалга амжалтатайгаар дүүргэлээ. Тоорын отделенидэ 4000 хонид хайшалагдаа. Хонин бүриhөө дунда зэргээр 3,4 килограмм ноохон абтаба. Тус отделениин ахалагша хонишод Гатаб Чойбонов—3,8, Сырен Мурдонов 3,9 килограмм ноохо хонин бүриhөө хайшалжа, ноохо абалгаар бусад отарануудайнгаа дунда шалгарhан байна. Энэ колхоз 140 центнерэй оронд 150 центнер ноохо худалдаа.

Саянай совхоздо ноохо хайшалалга эршэмтэйгээр ябуулагдажа байнхай. Туранай бригаданьь 75 центнер ноохо гүрэндөө худалдаад байна. Ноохо худалдалга үргэлжэлhөөр.

Б. Ширеторов.

62 хүрэбэшье...

Хадын үндэрhөө эхи абаhан харьялаа урасхаалта Бүхэн голой нуга тохойгоор атар тарган hаамхай үнеэд үдэшын hэрюундэ таража, үдхэн ногоо хүрд-хүрд зулгаана. Тээ урдахи арбагархан хартаганаагай дэргэдэ унай табиhан нэгэ наhажаал хүн юушьеб бодожо hууба. Бидэнэрэй туласа хүрэжэ ерэхэдэ, шэртэн хараhанайнгаа удаа:

— Сайн байна, хүбүүд! Хаанаhаа ябаабта?—гээд мандахандахадань, бидэнэр ябаhан зорилгоёо хэлэжэ үгөөд, энэ наhажаал малшантай хөөрэлдэжэ захалаа hэмди.

Тэрэмнай Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Дунда-Бүхэнэй фермын мал адуулагша Гомбо Чоёнович Чоёнов байшоо. 62 наhатай, мал ажалай баян дүршэлтэй үбгэжөөл хөөрөөгөө иигэжэ эхилбэ:

—Харин үтэлhэн намда hониншье гэжэ юун байха hэм даа. Бүхэнэй гүүртын 200-гаад үнеэдые арба гаран жэлэй турша соо адуулнаб. Манай гүүртын малшад «нэгэниинь бултанайнгаа түлөө, булта нэгэнэйнгээ түлөө» гэhэн hайн hайхан заншалаар эбтэй эетэй хүдэлнэ. Түбхын түрүүндэ малшад тухайгаа хөөрэхэ дурамни хүрэнэ. Фермэ дээрэмнай хамта 16 hаалишад хүдэлдэг. Шуран бэрхэ, баян дүршэлтэй басагад, бэреэдhээ гадна, буурал толгойтой хүгшэдшье бии. Олон даа, олон... Анастасия Воронцова, Валентина Григорьева, Екатерина Брянская гэхэ мэтэ... гээд хургадаа даран, түрүү hаалишадай нэрэ обогые дурдажа эхилнэ. Юрэдөөл, өөрөө ошожо, үдэшын hаалга харана бэзэш.

Урда үдэрынь малшадай ажал тушаа hонирхоходоо, хэн гэшэгүй Дунда-Бүхэнэй hаалишад бултадаа үнеэн бүриhөө үдэрэй хахад пүүд hү hаана гэжэ дуулаа hэм.

Фермэ дээрэ ошоходоо, бригадир Степан Семенович Корякинтай ушархаш. Үдэшэ үглөөниинь адуулгаhаа ерэхэдэм, hанал бодолоо хубаалдадаг юм. Үтэлhэн намда үшөөл мэдээгүй юумэн байгаал юм бээз,— гэжэ наhажаал малшан хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

— Үнеэдhээ hү ехээр абахые хүсэбэл, зундаа эртэхэн бэлшээгээд, тээ халуу шатахын урдахана уhалха хэрэгтэй. Тиигэжэ адуулхада, мал hайнаар бэлшэдэг. Садаhан хойноо мал хэбтэжэ хибэдэhээ хибэхэдээ, hайн амарха, тиигээдшье ашаг шэмээ дээшэлүүлхэ талаар ехэ удха шанартай гээшэ,—гэжэ Гомбо Чоёнович хөөрэнэ.

Хүтэрэлдэhэн хада уулануудай саагуур наран үни шурганхай, бүри харанхы болохоёо дүтэлшоод байба. Хүхэ дэлэнгээ дэлбэрхэ болоhон үнеэд үүгэнэн сугларжа, байра тээшээ hубарижа эхилбэд.

Хээр моринойнь холо бэлшэн ябашаhыень асаржа үгэхэлөөрнь, Гомбо Чоёнович залуу хүбүүнhөө дутуугүй сомор хүнгэхэнөөр мориндоо мордоод, тээ саана үлэhэн бүлэг үнеэдээ эрьежэ, «hэш-ш, hыш гэнэб!» гэжэ зандарна. Бадарган шанга дууниинь холо саагуур сууряатан зэдэлбэ.

Ямар hайхан сэдьхэлтэй, урагшаа hанаатай хүнүүд байдаг гээшэб гэжэ Жаргалантын баян дүршэлтэй, наhажаал малшан Гомбо Чоёнович Чоёнов тухай ухаандаа бодоhоор, Дунда-Бүхэнэй фермэ тээшэ хүнгэн газигаараа табилуулаа hэмди.

В. Жигжитов,
манай корр.

Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственнэ делегацитай Н. С. Хрущев уулзаба

КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственна делегациин гэшүүдтэй июлиин 10-да үдын хойно уулзаба. Венгриин социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Венгриин революционно хүдэлмэришэн-таряашанай правительствын түрүүлэгшэ Янош Кадар (делегациин хүтэлбэрилэгшэ), ВСРП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь Бела Биску, ВСРП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, Венгриин революционно хүдэлмэришэн-таряашанай правительствын түрүүлэгшын орлогшо Йене Фок, ВСРП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, ВСРП-гэй Будапештын горкомой нэгэдэхи секретарь Шандор Гашпар болон делегациин бусад гэшүүд энэ уулзалгада хабаадаба.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тусхай тушаалтай хүнүүд совет талаhаа уулзалгада байлсаба.

Нүхэд Н. С. Хрущев, Янош Кадар, Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственна делегациин бусад гэшүүд үнэн зүрхэнэй, аха дүүгэй хани барисаанай, бэе бэеэ хүсэдөөр ойлголсолгын оршон байдалда хөөрэлдэбэ.

(ТАСС).

ВЕНГРИИН ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ ХЭГДЭҺЭН САЙЛАЛГА

МОСКВА, июлиин 10. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственна делегациин хүндэлэлдэ Кремлиин Ехэ ордон соо мүнөөдэр сайлалга хэбэ.

Венгриин социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Венгриин революционно хүдэлмэришэн-таряашанай правительствын түрүүлэгшэ Янош Кадар толгойлогшотой делегациин гэшүүд Венгриин талаhаа сайлалгада байлсаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, совет бусад хүтэлбэрилэгшэд совет талаhаа хабаадаба.

Улаан-Баатарта баяр ёhололой суглаан болобо

УЛААН-БААТАР, июлиин 10. (ТАСС). Монголой революциин 42 жэл гүйсэhэнэй ойдо зорюулагдаhан баяр ёhололой суглаан мүнөөдэр эндэ болобо. МНР-эй ажалшадай, олониитын ниислэлэй түлөөлэгшэд эндэ хабаадаhан байна. МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал толгойлогшотой парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй президиумдэ ерэхэдэнь, баярай суглаанда хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ц. Пунцагноров тэндэ элидхэл хээ.

Арадай революци хадаа Монголой түүхэдэ шэнэ үе саг—феодализмhаа социализмда шэлжэн орохо үе сагые нээжэ үгэhэн юм гээд тэрэ хэлэбэ. Иигэжэ Монголой революционно ёhоор hалбаран хүгжэхэ, социальна-экономическа, национальна талаар хүгжэхэ үндэhэ hуури табигдаhан байна.

Монгол арадта зорюулагдаhан үнэн зүрхэнэй амаршалга

Арадай революциин илаhаар 42 жэл гүйсэhэнтэй—Монголой Арадай Республикын национальна hайндэртэй дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев амаршалга эльгээбэ. Монголой арадай-революционно партиин Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай, МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Самбуугай нэрэ дээрэ амаршалгын энэ бэшэг эльгээгдэнхэй.

Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын бата бэхи hуури дээрэ үндэhэлhэн СССР МНР хоёрой хоорондохи аха дүү ёhоной, харилсан ажаллалгын нягта харилсаанууд жэлhээ жэлдэ хүгжөөгдэжэ, манай оронуудай арадуудай эб найрамдалай, демократиин, социализмын аша туhада улам бэхижэжэ, бүхы талаараа хүгжэжэ байна гээд телеграмма соонь тэмдэглэгдэнэ. Монголой арадай-революционно парти, МНР-эй правительство марксизм-ленинизмые зохёохы ёhоор хүгжөөхэ үндэhэ hуури дээрэ түшэглэн, социалис оронуудай уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые, эб хамта байлгые бэхижүүлхын, бүгэдэ ниитын эб найрамдал хамгаалхын түлөө сэхэ шууд оролдолго хэшээл гаргана.

Социалис байгуулалтын бүхы асуудалнуудаар, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохо тэмсэлдэ шэнэ, бүри ехэ амжалтануудые туйлахыень таанадта, хүндэтэ нүхэд, Монголой Арадай Республикын бүхы арад зондо—манай шалгаран гараhан, үнэн сэхэ нүхэдтэ үнэн зүрхэнhөө хүсэнэбди гэжэ бэшэг соонь заагдана.

(ТАСС).

ТАСС-ай мэдээсэл

Замбуулин дайдын түхеэрэлгэнүүдтэ хэрэглэгдэхэ улам hайжаруулагдаhан ябуулагша-ракетэнүүд Номгон океанай түбэй райондохи хуби руу шэглүүлэн, Советскэ Союзда байгша оной июнь—июль hарада амжалтатайгаар табигдаа hэн.

Ракетын ниидэлгэ hайнаар үнгэрөө, тэрэнэй бүхы түхеэрэлгэнүүд уридшалан хараалагдаhан программын ёhоор hайнаар хүдэлөө hэн.

Энээнтэй дашарамдуулан ТАСС иигэжэ мэдүүлхээр түлөөлэгдэhэн байна. Байгша оной июлиин 11-hээ эхилэн Номгон океандахи хоёрдохи район шадар суднануудай тамархада, самолёдой ниидэхэдэ болохо. 1963 оной майн 12-то хэгдэhэн ТАСС-ай мэдээсэл соо энэ хоёрдохи районойнь координадууд заагдаhан юм. Тэдэнь иимэ:

Хойто широта	Зүүн долгота
35 градус 23 мин.	173 градус 52 мин.
33 градус 10 мин.	175 градус 24 мин.
32 градус 08 мин.	173 градус 56 мин.
34 градус 21 мин.	172 градус 23 мин.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин управленинүүдтэ

Инструктор-эмхидхэлшэ

Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин инструктор-эмхидхэлшэ Алексей Петрович Брянскиин ажалай дүй дүршэл тухай эндэ хэлэгдэхэ.

Сэлэнгэ мүрэнэй хоёр бэеэр нэмжыhэн агсан Прибайкалиин аймагай бүхы ажахынуудай малшад энэ хүниие булта танихa байха. Нүхэр Брянский инструктор-эмхидхэлшэ болож участок дааходаа, колхозуудай ажал хэрэгүүдтэй хүсэд танил бэшэ байгаа юм. Тиигэбэшье оролдолго хэшээлтэйгээр ажаллажа, участогайнгаа малшад, таряашадай ажал, байдалтай түргэн танилсаа. Тиихэдэ хүдөө ажахын продуктнуудые абаха уялгаяа дүүргэжэ байhан зоной дунда ходо ябалдаа.

«Заветы Ильича», «Путь к коммунизму», «Прибайкалец» колхозууд нүхэр Брянскиин участогта оруулагдаhан байха юм. Эдэ колхозууд ажахыгаа аажамааршье haa, даамайханаар дэбжээжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абажа эхилhэн байна. Эрхим инструктор-эмхидхэлшэ тухай асуухадань, нүхэр Брянскиие нэрлэнэбди.

Алексей Петрович үйлэдбэриин управлениин тогтоhон түрүүшын үдэрhөө хойшо тэндэ ажаллана. Тэрэ гэhээр тиимэшье удаан болоогүй. Теэд инструктор-эмхидхэлшын хэhэн бүтээhэн юумэниинь ехэ.

Брянский хүрэhөөр юу хэжэ эхилээб? Захагүй олон ажалhaa гол юумыень олоо. Инструктор-эмхидхэлшын шадабари эндэ харагдаба. hүүлэй үе болотор тэндэхи ажахынууд бригадын гүримөөр ажалаа эмхидхэдэг байгаа. Тиихэдэ машина болон газарай түсхай хүнүүдтэ даалгагдаагүй, таряанайнгаа газар бүхы бригадаараа элдүүрилдэг байhан юм. Тиимэ гүримэйн газараа, мүн машина техникээ эзэн бусаар ашаглаха ябадалда хүргэhэн байна. Тиихэдээ hайн ургаса абаха, машина зэмсэгүүдээ гамтайгаар ашаглаха гэжэ оролдодоггүй, анхарал багатайгаар, харюусалгагүйгөөр хандадаг байба. Энэ дутагдал хараадаа абаhан нүхэр Брянский хамагай түрүүн «Прибайкалец» колхоздо оньhожоруулагдамал агрегадуудые бии болгоо. Ороохото, пропашной ургамалнуудые ургуулха сагүргэлжын оньhожоруулагдамал звенонууд байгуулагданхай. Тэдэндэ газар, техникэ даалгагдажа үгтэhэн байха юм. Бүхы звенонууд технологическа картаар хангагдаа. Эдэ звенонуудые байгуулаад байхадань, ургаса хуряалга урданайхиhaa hураггүй бүтэсэтэй болоо.

«Прибайкалец» колхоз 1962 ондо дунда зэргээр ороохо таряанай га бүриhөө 11,4 центнер, кукурузын 126 центнер ургаса хуряагаа hэн. Тиихэдэ управлениин ажахынууд бүхыдөө дунда зэргээр 9,5 центнер таряа хуряаhан байна.

Газар элдүүрилэн ашаглалгын дутагдалнуудые зайсуулха зорилгоор, «Прибайкалец» колхозой жэшээгээр бүхы колхозуудта оньhожоруулагдамал звенонууд бии болгогдоо. Хүйтэн, ута ужаг хабарай болобошье, тарилгаяа урда жэлнүүдэйхиhээ түргөөр дүүргээ.

Прибайкалиин колхозууд газар багатай. Тиигээд малай тооe олошоруулха, мяха ехээр абаха асуудалые түргэн шиидхэхэ аргагүйдүүлнэ. Тиимэhээ түргэн үдэсэтэй гахай үсхэбэрилбэл, тэрэниие шиидхэхэ болоно. Нүхэр Брянский Шергинскэ совхозой дүй дүршэлөөр тэндэхи колхозуудтаа гахай олоор барижа үсхэбэрилхэ үүсхэл гаргаа. Тиихэдээ гахайнуудые нэгэ хэмдэ түрүүлхэ искусственна үрэжүүлгэ нэбтэрүүлhэн байна. Гахай олоор бариха болоходонь, байра дуталдаа. Алексей Петрович бүхы гахайн, мүн бусад малай байрануудые бүридхэлдэ абажа, үлүү байрануудые гахайн фермэнүүдтэ үгүүлээ. Тэрэнь ямаршье гаргашагүйгөөр, барилга хэнгүй, сагаа дэмы үнгэргэлтэгүй, гахайнуудые цех соо байлган үсхэбэрилхэ арга олгобо.

Эхэ, түлжүүлэгдэхэ, шахагдаха гэхэ зэргээр бүхы гахайгаа ами аминдань илгаа. Гахайн ороондо оролго гүримшүүлагдаа. Энэ хүдэлмэриин хажуугаар гахайдаа тэжээл хангалга эмхидхэгдэнхэй. Гахай үсхэбэрилгын энэ түрүү арга нэбтэрүүлбэл, мяха абалга нилээд нэмэхэ. Тэндэхи колхозууд 1962 ондо мяха худалдаха түсэбөө дүүргэhэн байна. Тэрэшэлэн энэ оной түрүүшын хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээ.

Ажахынуудынь механизаторнуудаар дутамаг байгаа. Тэдэ колхозууд шадар леспромхоз, модо урадхуулгын, урадхуулагдаhан модо уhанhaa гаргалгын баазанууд, барилгын материалай предприяти гэхэ мэтэ бии. Колхознигууд, илангаяа механизаторнууд тогтожо үгэдэггүй, тэдэ предприятинууд худар ябашадаг байба. Иимэ ушарай тохёолдоод байхада, нүхэр Брянский механизаторнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулhан байна. Механизаторнуудай hуралсаха hургуули эмхидхээ. Тэндэ колхознигууд, хүдөөгэй зон олоор хабаадуулагдажа, бага бэшэ юумэн хэгдээ. Гурбан колхоздо 70 хүн шалгалта барижа гаранхай.

Алексей Петрович hү ехээр абадаг болохын тула hаалишадай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Мал ажалай мэргэжэлтэй, ветеринар хүн туладаа hаалишадай ажал hайса мэдэнэ. Фермэ дээгүүр ябахадаа, тэндэхи байдалтай танилсажа, дутуу дундануудыень элирүүлдэг, заhахадань туhалдаг юм. Хөөрэлдөө хэхэдээ гү, али суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, тэдэ дутагдалнуудай гол шалтагаание элирүүлэн, алдуу дутуунуудые зайсуулха хэмжээ абхуулна.

Прибайкалиин тосхонуудай ажалшад Алексей Петровичые инструктор-эмхидхэлшэ гэжэ мэдэхэhээ гадна, мүн эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэ гэжэ тоолодог. Нүхэр Брянский өөрынгөө статьянууд дотор үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые шадамараар харуулна. Мүн зарим ажахынуудай дутуу дунданууды элирүүлэн, тэдэниие зайсуулха тодорхой дурадхалнуудые оруулдаг.

Нүхэр Брянский ёhотой hайн эмхидхэлшэ байhаараа шалгарна. Мүнөө халуун хүдэлмэриинь хаhа ороо. Ниитынгэ малда тэжээл элбэгээр бэлдэхэ хэрэгтэнь колхозуудай мэргэжэлтэдтэ, хүтэлбэрилэгшэдтэ туhална. Тиихэдээ тэдэ ажахынуудай доторой арга боломжонь хараадаа абтана. Мүн абаhан социалис уялгануудай дүүргэлтын дүн сагсоонь соёололсоно. Энэ ажахы бүхыдөө мяха, үндэгэ, ноохо гүрэндэ худалдалгаар хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй.

«Энэ управлениинхид колхоз, совхозуудта юрэнхы заабари, захиралта үгөөд байдаггүй, харин үйлэдбэридэнь сэхэ хамааралсан, хүдэлмэриинь эмхидхэлсэхэ, хүнүүдтэй сагүргэлжэ харилсаа холбоотой байха, тэдэниие ажалай түрүү онол аргада hургаха» гэжэ Киевскэ областиин Кагарлыкска үйлэдбэриин управлениин колхоз, совхозуудай хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Кабанскын үйлэдбэриин управлениин инструктор-эмхидхэлшэ Алексей Петрович Брянскиин хүдэлмэри энэ эрилтэдэ дүүрэн харюусахаар гэхэдэ алдуу болохогүй.

В. Филиппов,
Кабанскын үйлэдбэриин управлениин кадрнуудай таhагые даагша.

Бээе зэhэнхэй

Совхозоймнай гол hалбари —мал ажал болоно. Тус hалбарияа ашагтайгаар хүгжөөлгэдэ малай тэжээл ехэ удха шанартай. Тиимэhээ мүнөө жэл тэжээл бэлэдхэлгые сагсоонь, шанар hайнтайгаар үнгэргэхэ зорилго табигдана.

Үбhэ хуряалга дээрэ тракторна 9 звено хүдэлхэ. «ДТ-54» найман трактор, «МТЗ-5» — арбан хоёр, «МТЗ-2» — долоон, «Т-28»—гурбан, «ДТ-20» нэгэ трактор үбhэ хуряалгада ябахаар бэлдэгдэнхэй. Гадна тракторна 45 сенокосилка, хэдэн тармуур, тармагдаhан баал суглуулдаг, үбhэ hүрилдэг түхеэрэлгэ гэхэ мэтэ сабшалан дээрэ абаашагдаа.

Морин сенокосилкын 43 звено, 170 хүн хүдэлхэ. Эдэнэр туд бүридөө гар хажууртай ябажа, сабшалангай hужуур хярхаг, нуга тохой, шугы бургааhа түнхихэ юм. Сенокосилка бүхэн халаанай моридтой байха. Тэрэшэлэн үбhэ хуряалгада 60—70 үхибүүд хабаадуулагдаха.

Үбhэшэдэй бүтээсэтэйгээр, эмхитэй hайнаар хүдэлмэрилхын тула хамтын эдеэ хоол бэлдэгдэхэ, бригаданудта ябаха нүүдэл худалдаан эмхидхэгдэхэ байна.

Малай тэжээл бүри элбэгээр абаха зорилгоор, энэ жэл 3000 гектарта зелёнко, 170 гектарта горох тариглаа. Мүн олон жэлдэ ургадаг 110 гектар хяаг үбhэн хуряагдаха.

С. Бахлаев,
Нарhатын совхозой главна зоотехник.

Аха дүү гурбан

Абын гурбан хүбүүд атаа мэеэгүй механизатор. Хэниинь хэн гэшэгүй тракторист. Заяата Хубисхал Владимир гурбан Хяагтын үйлэдбэриин управлениин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи тракторно-таряан ажалай бригадада хүдэлнэ.

Эгээн аха заха Заяатань юумэ тоотониие хэжэ шадаха. Эрхим тракторист байхаhaa гадна, модоно, түмэршэ дархан, электро-гагнууршан, рама хүдэлгэжэ модо хюрөөдэгшэ. Юушье hаань хэжэ шадахагүйб гэжэ хэлэхэгүйл байха.

Тэрэнэй дүү—Хубисхал колхозой тракторнистнуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Мүнөө тэрэ 606 гектарта зөөлэн хахалалга хээд байха юм. Аха дүү Заяата Хубисхал хоёр энэ жэл шэнэ агта—«ДТ-54» трактор абаа. Эдэ нүхэд хабарайнгаа тарилгые эрхим шанартайгаар дүүргэлсээ.

Отхон Владимир Иролтуевич Васильевэй даадаг тракторно-таряан ажалай бригада шэнии-сэ 1781 гектарта, ешмээн—1000, ообёос—301, кукуруза—454, зелёнко 191 гектарта тариба.

Ноёхоной колхоздо алдар сууда гараhан аха дүү механизаторнууд—Васильевтан республикынгаа ойн баярай hайндэрые иимэ бэлэгтэйгээр угтаа.

С. Биликтуев.

Буряадай эрдэм ухаан, соёл культура бурьялан хүгжэнэ. Улаан-Үдэдэ Зүүн-Сибириин технологическа институт нээгдэhээр нэгэ жэл болобо. Буряадай ниислэлдэхи 4-дэхи институдынь энэ болоно. Эндэ мянга гаран hурагшад hурана. Энэ институдта hурахаяа залуушуул олоор ерэнэ. Зураг дээрэ: институдай нэгэ лабораториi соо. Багша В. А. Сункуев студент Ю. Ангаев ажаллажа байна.

ТАСС-ай фотохроника.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1963 оной июлиин 12.

Түрүү хүн тухай магтаал

Саг үеые шэмэглэгшэ

Манай үргэн баян орон дотор арад зоной хамтын хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм ухаагаа зорюулжа байдаг гайхамшагта хүнүүд олон. Эдэ зоной нэгэн болохо манай hаалишан, бэрхэ ажалша Доржиева Дашима Доржиевна тухай хөөрэхэ дуран хүрэнэ.

Нүхэр Доржиева хорёод жэл малай фермэдэ хүдэлхэ зуураа, арбан зургаан жэлыень hаалишанаар ажаллаа, дүрбэн жэлдэнь тугал харууhалаа юм. Энэ хугасаа соо олон юумэ үзөө, хараа. Баярлахашье, голхорхошье саг болодог байба.

Дуратай ажалдаа ябахада ямар зохид, бэедэ хүнгэн, үдэр жэлэйшье ошоhон мэдэгдэдэггүй юм, —гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

«Эрдэм» совхозойхид нүхэр Доржиевае бултадаа мэдэдэг, хүндэлдэг. Тэрэниие Түгнын сомоной Советэй депутадаар хоёрдохиёо hунгаhаниинь арад зоной тэрээндэ этигэл найдабарияа үзүүлдэгые гэршэлнэ бшуу.

Ахалагша hаалишан байhан туладаа фермые даагша залуу нүхэртэ туhалдаг, зохихо зүбшэл үгэдэг юм. hая hаалишад болоhон, дүй дүршэлгүй басагадые эхэ мэтэ энхэргэнэлээр угтажа, баян дүй дүршэлөө хубаалдадаг заншалтай.

Арадай депутат hэн туладаа hунгагшадай захяа дүүргэхэ гэжэ шармайн оролдодог.

Нүхэр Доржиева олон жэлдэ hаалишанаар хүдэлжэ өөрынгөө ажалда мэргэжэн, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Үнеэн бүриин абари, ааша hайн мэдэдэг. Малаа hайнаар эдеэлүүлhэн, харууhалhанай ашаар жэл бүхэндэ ехэ амжалта туйлана. Жэшээнь, 1960 ондо үнеэн бүриhөө 2001 литр, 1961 ондо—2130 литр, нёдондо 1761 литр hү haaжа, социалис мүрысөөндэ илаад, фермынгээ hаалишадай дунда түрүү hуури эзэлhэн байна.

Энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө зургаа hарын турша соо 900 литр шахуу hү hаагаа. Юhэн зуу гээшэ багаhан үндэршье тоо бэшэ юм бэзэ. Гэхэ зуура душаажа абаhан, шэнэ түрэхэ үнеэдэйнь hаял тугаллажа эхилhые хараада абалсаха хэрэгтэй. «Хабарнай ута хүйтэн байжа, үбhэ тэжээл эртэ барагдажа, үнеэднай бага зэргэ hүеэ татаа. Теэд мүнөө одоолшье хүхэ ногооной hайхан саг ерэжэ, hү тарагаймнай дэлбэрхэ, үхэр малаймнай таргалха үе оробо», —гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Дашима Доржиева альбом сооhоо фото гаргаад: «Би үни хада республикын түрүүшүүлэй зүблөөндэ эхин түрүүн ошохо-доо энэ фото хаалгаа hэм», —гэжэ hарбайба.

«Ажалай шэн зоригой түлөө» медаль, Хүндэлэлэй найман грамотань эзэнэйнгээ хүдэмэришэ бэрхэ хүн байhые гэршэлнэ.

Ехэ басаган Аннань Суулга хадамда гаранхай, баhал эжынгээ мүрөөр ошоо. Дэмбэрэл Пашеевич Лопилов Дашима Доржиевна хоёр энэ басагаараа омогорхоно. Аннань Суулгын совхозой эрхим hаалишан, коммунис ажалай ударник. Мэлс хүбүүниинь шофёроор хүдэлдэг, мүн өөрөө айлайхи. Энхэ-Булат Галя хоёрынь hургуулида hурадаг, зунай сагта совхоздоо алибаа ажал хэдэг. Бага басаган Любань дүрбэдэхи жэлээ гэшхээд ябана.

Р. Цыренжапова.
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоз.

МОСКВА. Эдэ залуу хүбүүд, басагад түмэр замай транспортын инженернүүдэй инсти... барилгын факультет дүүргэhэн. Тиигээд Москвагай эдэ залуушуул эгээ холо оршодог барил... та ажаллаха хүсэлтэй байhанаа мэдүүлбэ. Зураг дээрэ: институдай барилгын факультет ... hэн (зүүн гарhаа) Г. Жданова, В. Леонченко, Ю. Генцис, Т. Сухорукова, Н. Дегтярева, Г. С... В. Воробьев, В. Девятов.

ТАСС-ай фотохрон...

Ханын хэблэлэй шэнжэлэл

„Улаан Оронго" колхозой ханын газетэ ту...

«Мүнөө үеын эрхэ байдалда арад зониие коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ соёл сурталай фронтын ударна (хүсэнүүд—хэблэл, радио, кино болон телевидени—шухала удха шанартай байна» гэжэ партиин ЦК-гай июниин Пленумэй тогтоол соо онсо тэмдэглэгдэнэ. Тоогооро эгээл олон, ажалшадай өөhэдынь гараар бүтэдэг, тэдэндэ топ дүтэ хэблэл болохо ханын газетэнүүдтэшье hуларшагүй анхарал хандуулагдажа, хүн зониие коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ ашагтайгаар хэрэглэгдэхэ зэргэтэй.

Саг сагтаа, гүнзэгы удхатайгаар, hониноор гаргагдадаг ханын хэблэл хадаа ажалшадай туйлаhан илалта, дүй дүршэл харуулха, дутуу дунданууды элирүүлхэ, хойрог ябадалтаниие шүүмжэлхэ талаар партийна организациин ёhотол туhалагша болодог гэжэ Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Улаан Оронго» гэжэ колхозой ханын газетын жэшээ дээрэhээ харамаар.

Колхозой правлениин, парткомой орган «Манай үнэн» ханын газетые Оронгодо хүдөө ажахын артелиие эмхидхэгшэдэй нэгэн, үнинэй коммунист, журналист Радна Будацыренович Бимбаев hүүлэй арбан табан жэл соо редактировална.

Тус газетэ абаhаар газаахи түхэлөөрөө уншагшадай дура сэдьхэл татана. hайнаар хэгдэhэн фото зурагууд, карикатуранууд, богонихон аад, тодо, удха түгэлдэр гаршагууд газетын хуудаhанда шэмэг оруулдаг. Материалнуудай бэшэлгэ hайн, ойлгосотой, илангаяа удхань—газетын hайн талань юм. Артелиин гэшүүд юу хэжэ, ямар юумээрээ амжалтатай байнаб, али нэгэн дутагдалнуудаараа гажарангиб гэжэ абаhаар лэ газетые уншаад, мэдэжэ абахаар.

Жэшээ болгон байгша оной майн 20-ной номер хараад үзэебди. Газетын бүхы энгэй дээдэ захаар «Буряадайнгаа 40 жэлэй ойе ажалай бэлэгээр угтая!» гэhэн уряа лозунг барлагданхай. «КПСС-эй ЦК-гай Пленумые угтуулан» гэжэ гаршаглаhан түрүү бэшэг соонь колхоз дээрэ ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ябаса, агитатор, лекторнүүдэй зорилго тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэнэ. «Бидэнэр соёл сурталые нэбтэрүүлэгшэд hэн тула коммунизм байгуулагшадай түрүү зэргэдэ ябаха, ниитэ зониие урагшань дахуулан табшаха арюун уялгатайбди»—гэжэ түрүү бэшэгэй эсэстэ агитатор лектор, бүхы хүдөөгэй интеллигентнэртэ газетэ хандана. Үйлэдбэриин асуудалнууд газетын ехэхэн талмай эзэлнэ. Эдэбхитэй корреспондентнэр нүхэд Д. Бадмаевай «hү hаалияа элбэгжүүлхэ хаhа саг», Б. Дашимолоновой—«Дүрбэн тэгшэ мэргэжэлтэ», Д. Будаевай—«Харууhа, утэгжэлгэ хээгүй haa, кукурузада найдаха хэрэггүй», Д. Базаржаповай—«Шанарэй түлөө хиналта шангадхаха» гэhэн материалнууд тунхаглагданхай. Түрүүшын статья соо энэ жэлэй 4 hарын дүнгөөр даалгабаряа ... дүүргэhэн дүрбэдэхи ф... hаалишад тухай хэлэ... Гэбэшье дүн дээрээ к... най гүрэндэ hү худалда... лаар гээгдэлтэй гэжэ... тэмдэглэгдэнэ. Түсэбэй... апрель соо 70—80... литр hү haaxa аад, 65-ы... гаабди, тэрэнэйнгээ м... процентыень гүрэндэ т... гаабди гэжэ уншагшадт... зетэ тодорхойгоор мэд... Зүлгэ ногоото зунай ш... сагые hайнаар аша... гээгдэлhээ гараха... арга боломжо бии... газетэ hануулна. С... гай удаа 4-дэхи... мын hаалишадай хүд... дээрээ байhан фото-зур... руулагдана. «Замаймна... лууршад» гэhэн юрэнхы... шаг доро тракторист, ж... шон, токарь, слесарь, га... шан мэргэжэлтэй с... Советэй депутат, ком... Бальжир Балданович... неев тухай зураглал... логдонхой. Энэ хүнэй... долгоор лэ хабарай тар... үедэ колхозой техникэ... далгүйгөөр хүдэлөө гэхэ... дуу болохогүй гээд тэн... шолол хэгдэнэ. № 1, №... гадануудта кукурузын... гада хайша хэрэгээр... hан баримта тухай... шүүмжэлэл гурбадахи... кодо тунхаглагдана... дирнууд Мункуев, Собе... гэгшэдтэ эрид асууд... сэхэ табигдана, түгэсх... карикатура зураг... «Овощ ургуулагшадай... рюусалгатай саг» гэhэн... шэг соо тэдэнэрэй бр... да хүнэй дуталдадаг... хэлэгдээд, энэ талаар... зой правлениhээ туhа... хэрэгтэй гэжэ hануула... Үйлэдбэриин асуудалну... гадна олон hонирхолто... дээсэлнүүд газетын тэ... мерто толилогдонхой... шээлхэдэ, үдэшын 11 к... hургуулиин 7, 8 класс... колхознигууд дүүргэбэ,... нэй дунда механизатор... божап Базаржапов,... шан Зоя Нимаева, hаа... Екатерина Ангурова,... шон Соня Санданова,... шан Галя Улзытуева о... но гээд газетэ мэдээсэн... хозой партком, пра... БЛКСМ-эй комитет hур... дүүргэгшэдые амаршал...

«Манай үнэн» гэжэ «... Оронго» колхозой ханын... тэ зүб харгыгаар даб... Саашанхи хүдэлмэридэ... ри hайн амжалта хүсэе...

Ц. Дондо...

Манай дайшалхы программа

hаяхан Улаан-Үдын гүрэнэй ород драмын театр соо городой дээдэ ба дунда hургуулинуудай эдир залуушуул, багшанар сугларба.

Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министрын орлогшо нүхэр А. В. Никоров КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүд ба hургуулинуудай зорилгонууд тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Эдир залуушуул, багшанар совет залуу үеын хүнүүдые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ түрэл партиимнай Центральна Комитедэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй, тэндэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгын түүхын ехэ удха шанартай байhые онсолон тэмдэглээ. Мүн hурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ талаар hургуулинуудай, багшанарай, пионерэй болон комсомолой организацинуудай зорилгонууд тухай дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоо. Республика доторнай үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ эрхим hайн амжалта жэл бүри туйладаг hургуулинууд, багшанар олон. Тэдэнэй дүй дүршэлые үргэнөөр тарааха, халан абаха тухай үгэ хэлэгшэд онсо анхаралаа хандуулба.

Тиихэ зуураа, hургуулинуудай хүдэлмэридэ байhан горитойхон дутуу дунданууд хурсаар шүүмжэлэгдээ.

Сугларагшад КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые ажал ябуулгынгаа дайшалхы программа болгон hайшаан абаа.

В. Галсанов.

Шэнэ онол арга үргэнөөр хэрэглэхэ

Киевскэ областиин Кагарлыкска үйлэдбэриин управлениин ажал тухай КПСС-эй ЦК-гай абаhан тогтоолhoo Хориин хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин парткомой хүдэлмэрилэгшэд тодорхой тобшолол хэбэ.

Колхоз болон совхозуудта ажахын тоосооной, бүридхэлэй хүдэлмэриие hайжаруулха тон шухала. Хүтэлбэрилэгшэ бүхэн энэ асуудалаар hонирхохо, ямар үнэ сэнтэй, гаргашатай мяха, hү болон бэшэшье хүдөө ажахын хоол абтанаб гэжэ мэдэхэ ёhотой. Энэ талаар Хориин үйлэдбэриин управлениин ажахынуудта зарим тэды юумэн хэгдэжэ эхилэнхэй. Мүнөө отделени, фермэ бүхэн нэгэ hарынгаа, кварталай дүнгөөр ямар үнэ сэнтэй мяха, hү абаhанаа, мүн гаргашыень мэдэхэ аргатай болоо. Урда жэлнүүдтэ иимэ ажал ябуулагдадаггүй шахуу байhан гээшэ. Ганса жэлэй дүүрэхэдэ тиимэ үнэ сэнтэй хоол үйлэдбэрилhэнөө мэдэгшэ hэн. Гэтэр колхоз, совхозуудта ажалай түлөөhэн нарижуулагдаадүй, илангаяа hаалишадай түлөөhэн олон колхоз, совхозуудта ондо ондоо. Энэ ехэ дутагдал усадхажа, управлениин колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлмээр, hайн хүдэлhэн хүниие урмашуулмаар түлөөhэ түлбэриин нэгэ адли гүрим байгуулха шухала.

Колхоз, совхозуудта эрхим түрүү ажалшад олон Зарьманиинь республикынгаа түб hуурин Улаан-Үдэшье ошожо үзөөгүй, бүхы наhaараа гэхээр мал дахаад, хажуу тээшээ гарангүй зон ябажа байдаг. Хэрбээ түрүү малшадаа hара гү, али квартал соо нэгэ дахин суглуулаад, республикынгаа гоё hайхан газарнуудаар ябуулдаг, кино, театр харуулдаг болоо haa, hайн байгаа. Иимэ экскурси колхоз, совхоз бүхэн эмхидхэхэ аргатай. Тиимэшье ехэ гаргаша гаргагдахагүй.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной хэрэг болгохын тула бүхы арга боломжоёо — газетэ, плакат, брошюрка, семинар, хөөрэлдөө мэтые — үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Нарhатын совхозой суута тугалшан Жамсо Дугаровай hайшаалта хэрэгынь зарим ажахынуудта үшөөл нэбтэрүүлэгдээгүй байна. Управлениин зарим мэргэжэлтэд, парткомой зарим хүдэлмэрилэгшэд аймагайнгаа газетын хүдэлмэридэ огто хабаададаггүй, газетээр таряашад, хонишод, hаалишадтаяа хөөрэлдэхэ, захяа заабари үгэхые оролдоногүй.

Колхоз, совхозуудай отделени болон бригаданудые нэгэ шэглэлтэй болгохо гэhэн hайшаалта үүсхэл управлениин ажахынуудта шиидхэбэреэ олоодүй. Мүнөө ямар нэгэ отделенидэ хонин, үхэр, адуун, гахай—бүхы түрэлэй мал үсхэбэрилэгдэнэ. Тиимэhээ олон тээшээ hандагайраад хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ажалаа ёhотой мүрөөр эмхидхэхэнь бэрхэтэй болоно. Ажахы бүхэнэй илгаае, газар байгаалиин шэнжые хараадаа абан, али бригада, отделенидэ ямар hалбари хүгжөөбэл таарамжатайб гэжэ hаяын сагта тодорхойлхо шухала болоо. Тиигэжэ зүб тогтоомжо абаhанай удаа эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагдаха зэргэтэй. Ажал эрхилхэ, ударидаха ябадалые hайжаруулха захиргаанай аппарадые сомсоолохо асуудалда гол анхарал шэглүүлэгдэхэ ёhотой. hүүлэй үедэ управлениин болон ажахынуудай хүтэлбэрилхы газарнуудhaa 200 хүн захиргаанай хүдэлмэриhөө үсөөлэгдэжэ, үйлэдбэридэ эльгээгдэhэн байна. Энэ хүдэлмэриие Хориин үйлдбэриин управлени, партком үшөө саашань үргэлжэлүүлхээр hанаашална.

Хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ талаар партиин табиhан ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ коммунистнарай үүргэ шиидхэхы шанартай. Теэд Хориин аймагай колхоз, совхозуудай үшөөл үсөөн коммунистнууд ажахын харюусалгатай hалбаринуудта хүдэлнэ. Тиимэhээ хонишодоор, hаалишадаар, үхэршэнөөр хүдэлжэ байhан партийнабэшэ түрүү хүнүүдые Коммунис партиин гэшүүндэ абаха, эхин партийна организацинуудай гэшүүдэй хүбаарилгые дахин хаража, диилэнхи олониень таряан, мал ажал дээрэ сэхэ хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Тиихэдэ ямар нэгэн асуудалаар аймагай түбтэхи организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдые колхоз, совхоздо элдэб асуудалаар түлөөлэгшэ болгожо эльгээхые болюулаа haa hайн байгаа. Юундэб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, зариманиинь хүдөө ажахые мууса мэдэнэ, хоёрдохёор, энэмнай хуушанай заншал болоно.

Эдэ асуудалнууд Хориин үйлэдбэриин управлениин, мүн парткомой коммунистнуудтай хамтадхаhан суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Тэрэнэй хажуугаар мүнөө ябажа байгаа ажал тухай, илангаяа хони үсхэбэрилгэдэ тохёолдоhон дутагдалнууд, ноохоной хайшалалгада бэлэдхэл тушаа, гүрэндэ hү тушааха хахад жэлэй уялгые заатагүй дүүргэхэ зорилго мүн лэ дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдээ hэн.

К. Жалсараев.

Сүүдхэдээ 9—10 л...

Зунай зүлгэ ногооной ... ниитын адууhа малай аша... мые дээшэлүүлхын түлөө ... лис мүрысөөн Мухар-Ш... үйлэдбэриин управлениин... хоз, совхозуудай малшадай... да үдэр бүри улам үргэн ... сатайгаар дэлгэрнэ. Э... «Путь Ленина» колхозой ... шад түрүүлhээр. Тэдэнэр ... hан малаа түхэреэн сүүд... адуулжа, гурба дахин hаа... ашаар бүхы колхозоороо ... бүриhөө үдэр бүри хахад... hү абана.

Колхозой түрүү hаа... А. Михалева, А. Фефелова... Миронова бүришье ехэ ам... туйлана. Эдэнэр сүүдхэдээ ... бүриhөө 9—10 литр hү hаа...

Бүхы hаалишадай орол... той hайн ажалай ашаар түс... хоз гүрэндэ hү худалдаха ... жэлэйнгээ түсэбые үлүүлээ... телиин бүхы малшад 1065 ... нер hү гүрэндэ тушаагаа.

Мүн колхозой мал адуула... шье горитой амжалта т... Малшад Илья Фефелов, ... Дарова гэгшэд хашраг... hайнаар адуулжа, хаhа ... соонь уhалhанай ашаар т... бүриинь шагнуурые сүү... 800 900 граммаар нэмэ...

Г. Щеп...

В. Маяковскиин түрэhөөр 70 жэлэй ойе угтуулан

Хэтэ мүнхэдөө амиды поэт

Агуу(ехэ) совет поэт Владимир Маяковский бүхы дэлхэйн мүнөө поэдүүдэй зохёохы ажалда айхабтар ехэ нүлөө үзүүлhэн бай... Арагон, Неруда, Незвал, Броневский, Хикмет, Вапцаров болон ...д олон оронуудай нилээд томонууд поэдүүд тэрэниие багшамнай ... хуулита ёhоор нэрлэдэг юм. Харин В. Маяковскиин совет поэ... үзүүлhэн нүлөөнь бүришье сэгнэшэгүй байhаниинь дамжаггүй. ...эб наhанай, элдэб маяг хэлбэри баримталан бэшэдэг совет поэ... нэгэн дуугаар тэрэниие аха захамнай, ёhотойл багшамнай гэжэ ...хэ зуураа, В. Маяковскиин поэзиин эгээл шанга тала болохо ...люционно үзэл сурталыень, энхэргэн сэдьхэлэйнь халуун амис...ые, дайсадтаа хатуу шэрүүн байлгыень, Эхэ орондоо дура...ень, хүндэ дуратайень жэшээ болгон дагадаг юм.

АПН агентствын корреспондент гурбан үеын совет шүлэгшэдтэ ...яковский манай совет поэзидэ ямар удха шанартай байгааб?», ...ай ажалда хэр зэргэ нүлөө үзүүлээб?», «Юундэ Маяковскиие ...ванат, яахадаа тэрэнэй поэзи танда илангаяа дүтэб?» гэhэн ...далнуудтайгаар хандаhан байна.

САМУИЛ МАРШАК, наhаараа ...ковскиhоо аха, тэрэнэй үеын ...т, 1963 ондо Ленинэй шанда ...тэhэн.

—Зарим хүнүүдэй дүрэ зурагуудые ...н зураашад зурахадаа нюдыень ...нгаяа онсолон, алишье тээhээ ...вэн тээшэ харахадаа нюдэд...нь лэ уулзахаар бүтээжэ ша...даг юм. Тиимэ дүрэ зураг тухай ...ээ Гоголь бэшээ hэмнай. Минии ...хада, Владимир Маяковскиин ...нэгүүд мүн лэ иимэ онсо шэн...эй гээшэ ха. Яахадааб гэхэдэ, ...нэй шүлэгүүдые хэзээшье ун...ада, тэрэл үе сагташни бэшэг...он шэнги, сэдьхэл доhолгон бай... шуу. Энэньшье ойлгосотой. Поэт ...ө зүрхэ сэдьхэлээ, бэлиг хабаяа ...нгүй арадтаа зорюулдаг байhан юм. Тэрэ ёhотойл хүн бэлэй, энэнь тэрэнэй бэшэhэн шүлэгэй мүр бүхэн cooho элирэн гарана. Поэзидэ хүн худалаар аялгалжа бирадаггүй бшуу, тиимэhээл хүн бүхэнэй досоохи, газаахинь тодорон, балшыса харагдадаг. Маяковскиин шүлэг уншахадаа, тэрэнэй үгэ бүхэндэ үнэн зүрхэнhөө этигэнгүй байхын аргагүй.

Бэшэhэн
мүрнүүдни нөөхэ
мүнгэ олгоогүй,
Бэрхэ дархадшье
бэлэг бараа эльгээгүй.
Сэбэр сагаан самсаhаа
бэшэ юумэн намда,
Сэхынь хэлэхэдэ,
огто юрэдөө хэрэггүй.

Иигэжэ үнэхөөрөөл ара бодолгүй, хара амияа хараха ямаршье хүсэлгүй ёhотойл хүнэй бэшэхэ байhаниинь hэжэггүй, hүүлшынгээ үдэр хүрэтэр поэт тиимэл бэлэй. Тэрэнэй сэдьхэлдэ ямаршьеб гайхалтай эдир залуу, ходоодоо арюун булаг шэнги нэгэ юумэн бии hэн.

Маяковский хадаа элдэб жэжэ божо үгэ хүүрhээ дээдэ тээ байгаа. Өөрhөөнь тад ондоо маягайшье поэдүүдтэ ехэл дуратай hэн. Пастернак, Светлов гэhэнгүүдтэ дуратай, тиихэдэ намда ехэл хани халуунаар хандагша юм hэн. Добтолходоо арсалан шэнги хүсэтэй аад, бэеэ хамгаалха болоходоо тээлмэрдэдэг бэлэй, яахадааб гэхэдэ, дан сэхэ байhан тула, элдэбын жэжэшүүлээр холбооридодоггүй, тоодоггүй hэн.

Маяковскиин эгээл hайшаалтай талань хадаа тэрэ үнэн сэхэ зангынь өөр тухайгаа бэшэ, харин бусад хүнүүд тухай бодожо ябадаг талань hэн гэжэ дабтан хэлэхэм. Гэр бараандаа hанаагаа огто табидаггүй, нэрэ алдараараа суурхаха гэжэшье бододоггүй хүн hэн. Олоной урда гараад, шүлэгөө уншахадаал тэрэ бахаяа ханадаг байhан. Шүлэгүүдыншье өөрэйнь лэ уншахада илангаяа хүсэтэйгөөр зэдэлдэг, шагнагша бүхэнэй сээжэ зүрхэндэ хүрэдэг hэн. Яахадааб гэхэдэ, тэдэ мүрнүүдынь ёhотой ород шэнжэтэй, амиды мэтэ байгаа ха юм. Иимэ шүлэгүүдые бэшэхэ гээшэ тон хүндэтэй хэрэг, манай залуу поэдүүд энэ талаар Маяковскиhоо жэшээ абаха ёhотой.

Маяковский хадаа дүлэтэ трибун, хэтэ мүнхэдөө эдир залуу зандаа бидэнтэй хамта ябахал.

ЕВГЕНИЙ ВИНОКУРОВ, «дунда» үеын поэт, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ поэзидэмнай орохон юм.

Маяковскиин шүлэгэй газаа талаhаа гажа буруу шэнгишье hаань, тэрэнэй поэзи ород арадай агууехэ классикада хуулита ёhоороо орохо байhаниинь дамжаггүй. Яахадааб гэхэдэ, тэрэнэй поэзи хүндэ, маниие тойрожо байгаа али бүхы юумэндэ хандалгаараа аха нүхэдэйнгөө уран бүтээлнүүдhээ илгаагүй бшуу. Тиимэhээл тэрэниие ородой агууехэ хүнүүд болохо Толстой, Достоевский, Блок гэhэнгүүдээр зэргэсүүлхэдэ гайхалгүй. Үшөө саашань хэлэхэ болоо hаа, тэдэнhээ холо ошоо гэлтэй. Поэзидэ Маяковский тэдэнhээ ехээр бодото байдалай шэнжэ оруулаа бшуу. Поэзидэ дабhан «боложо хэм гаднаар нэмэгдэдэг байhан гоё зүйлнүүдыень, элдэб худал hэбхи долгинуудыень гаргажа хаяhан габьяатай.

Түрүүшээр тэрэниие уншахадаа, далайн үер шэнги хүсэтэй зэргэсүүлгэ, метафорнуудыень hайшааhан, гайхалтай урин аядань абтаhан, асари томо аад, тон ойлгосотой, тодо, нюдэндөө обёоржо харамаар образуудтань баясаhан хүм. Тэрэ хододоо үнэн сэхэ, ойлгосотой тодо байхые оролдодог юм hэн. Тэрэнэй шүлэгүүдэй «гажа буруу» шэнгеэр газаа талаhаа түрүүшээр харагдадаг ушар поэдэй поэзиин хуушан жама ёhотой тэмсэлhээ дулдыдаа гэхэдэ болохо. Энэньшье ойлгосотой, юуб гэхэдэ, шэнэ юумэн хуушан, заншарhан юумэнүүдтэйл хатуу тэмсэл хэжэ, hүүлэй hүүлдэ иладаг шуу. Тиимэл поэт байhан тула урдаа гансал шүлэгэй гадаада түхэл хубилгаха жэжэ зорилго табяад, гудамбааралдадаг поэдүүдhээ тад ондоо, дээшээ байhаниинь мэдээжэ.

Би өөрөө тад ондоо маяг баримталан бэшэдэг хүм. Хэды тиимэшье hаам, Маяковский намда ходоодоо жэшээ боложо байдаг. Үнэн юумэ үнэн уруунь хэлэхэ, өөрынгөө хүсэндэ этигэнги байха, үгын хүсэнэй асари батада найдаха талаар намда сэгнэшэгүй нүлөө үзүүлhэн юм.

Маяковский агууехэ ород литературын ёhотой хүбүүниинь мүн. Ород традицида шэнгэн орохониинь ямаршье hэжэггүй. Юундэб гэхэдэ, сэдьхэл бодолоороо, эрмэлзэл хүсэлөөрөө, тойрожо байгаа ажабайдалда хандаха маягаараа тэрэмнай ёhотойл ород поэт байгаа бшуу.

ФАЗИЛЬ ИСКАНДЕР, залуу үеын поэт, Маяковскиин наhа дүүрэhэн жэлдэ түрэhэн байна.

Би шүлэг бэшэжэ эхилхэдээ Маяковскидо дууряадаг байhан хүм. Тэрэнэй шүлэгүүд hая зохёол бэшэжэ эхилжэ ябаhан намайе хурса бодолоороо, дэлисэ амисхаалаараа, орёо мэргэн удхаараа гайхуулаа бэлэй. Түрүүшээр дан hохор байhан тула али болохоор hажаахые оролдодог hэм. Харин мүнөө тэрэ намда бүришье дүтэ, нэгэ бага ондоогоор ойлгосотой болоо. Маяковскиие жэл сагай ябаха тудам бүри гүнзэгыгөөр ойлгожо эхилээб. Тиихэдээ тэрэнэй эгээл дуратай hанал бодолоо магтан дуулахадаа ямар үсэд, зоримгой байhыень гайханаб. Тэрэ hанал бодолынь хадаа Революци hэн. Тодорхойлбол—Агууехэ Октябриин революци, харин бүри үргэнөөр абажа харабал, хүнэй ажабайдалай али бүхы хубида болоhон революци мүн.

Энээгээрэе Маяковский hэргэн хүгжэлгын үеын Италиин агууехэ бэлигтэйшүүлдэл, Лев Толстойдол адли ха юм.

Маяковский хадаа шэнэ шүлэгэй маяг бии болгоhондоо манда иимэ хүндэтэй бэшэ, харин тэрээнhээ урда поэзидэ огто хамаагүй гэжэ тоологдодог ажабайдалай гүниие үргэн абажа, поэзидэ оруулhандаал сэгнэшэгүй ехэ хүндэтэйшье, габьяатайшье байхань дамжаггүй. Маяковскиин гаргаhан энэ новаторства хадаа Пушкин болон Некрасовай гаргаhан асари удха шанартай шэнэлхы алхамуудтай тухай байгаа гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй. Ород поэзидэ шэнэлхы алхам хэhэн хүнүүд хэд бэ гэжэ асуудалай гараал hаа, эдэ гурбые дурдаха байнаб. Үнэхөөрөөшье, Пушкин хадаа ород арадай өөрынгөө ёhото поэтическэ аялгаяа олохо хэрэгтэ hуури татажа үгөө ха юм. Тиихэдэ Некрасов ород поэзиин демократическа аялгаяа ололгодо түрүүшын буураздаа гаргаа бшуу. Харин Маяковский бүхы тойрожо байгаа ажабайдалда революциин хэрэгтэйе мэдэрэн ойлгожо, тэрэнэй hүжэрэн дэлгэрхэ, илаха хэрэгтэ бүхы «шадалайнгаа хүрэхэ шанга дуүе» зорюулаа юм.

Зарим нэгэ залуу поэдүүд Маяковскиие гансал тэрэ «гэшхүүртэhэн» шүлэгэйнь шэнэ маягтай байhанда хүндэлнэбди гэжэ байжа гүйлдэдэг юм. Энэнь тон буруу. Ажабайдалда болон искусствада шэнэл, революционно юумэнэй илан мандахын түлөө хамаг хүсэ шадалаа зорюулан тэмсэhэн тэмсэлыень ойлгонгүй иигэжэ хэлэхэ гээшэ агууехэ поэдые доромжолhон ушар гэжэ тоолохо байнаб.

Асари үндэр ургалтада дууряажа, тэрэниие hажаажа болодоггүй ха юм. Харин үльмы дээрээ үндыгөөд, үндэр болооб гэжэ hанаа hаа, зонойл наадан болохоhоо бэшэ юун байхаб.

Маяковскиин бүхы поэзи хадаа эрэлхэг зоригой болон революционно тэмсэлэй гэршэ мүн.

ОЧЕРК

З. Гомбожабай

Эхын юрөөлөөр

...урьяад эхэ харгы руу hарабша... харажал байба. Хүбүүниинь хо...о холодоhоор, нюдэнэй хараада...агдахаяа болишоно.

Агафья Михайловна элдэб бодол...бтан, хүбүүнэйнгээ хэзээ заяан...далда орошоошье hаа, наранай ...hаа зэрэлгээтэhэн Эхирэдэй та... заха худар дахин дахин тол...оо үргэжэ, түрэhэн хүбүүгээ ...а нэгэ халташье хараhайб даа гэ...дэл шэртэнэ...

...рба найматай Кеша эсэгынгээ ...hоhоо удангүй иигэжэ ороноо ...аалхаар мордобо. Эхэнь харгы ...э байhаар лэ байба.

...Нэгэтэ hургуулиин (Улаан...н хоёрдохи hургуули) директор ...ые дуудажа, сэрэгэй албанда ...алгын саарhа үгөө юм.

— Кеша, — гэжэ гарыень дирек... бариба, — дайсанаа даража ...т даа, — гэжэ юрөөл хэлээ hэн. 1945 оной август hара. Фашис...маниие бута сохёод, уужам оро...мнай зүүн талаhаа дугташаhан ...периалис Японтой дайлалдажа...hан үе.

Хитадай зүүн хойто зүгые сү...лөөд, Улаан Арми дайсанаа саа...нь лэ түрижэ ябаба...

...отын парторг Иннокентий Нико...вич Баторов эндэ хүбүүдээрээ ...этэ хатуу шангаар тулалдажа, ...э ойро зуурын амаралта болохо...ь, түрэhэн эхэ, түрэhэн нютаг ...айгаа hанаандаа оруулаа hэн. ...рэл орон гээшэмнай — минии ... нютаг. Эхэ эсэгэнэрнай, гэр ...лэ, хара багаhаа хойшо гэшхэжэ ...жэhэн газарнай, сэсэглэн hал...жа байдаг нуга сабшаламнай, ...жэ сэнхир огторгой тэнгэримнай ...шэ» гэжэ hанаа hэн.

— Ваня, — гэжэ Кеша хажуудаа ...тэhэн ород нүхэртөө хандаба, — ...шни албанда үдэшэхэдөө юун ...э хэлээ hэм?

— Биш эхэгүй гүбии даа. Харин ...и басагамни ябаха дээрэм энэ ...ай пулаад бэлэглээ hэн, — гэжэ ...анида Машаhаа» гэhэн бэшэгтэй ...ахан аршуул гаргажа харуулаад, ...ээгээрэе тооhо шорой болоhон ...ураа аршахаяа гамнажа, саашань ...бэ.

—Минии эжы намайгаа үдэшэ...дөө, hайхан үгөөр юрөөгөө hэн, — гэжэ Кеша хэлэбэ.

— Юун гэжэ? Хэлыш, Кеша.

— hайн ябажа бусаарай даа, —...э hэн.

Энэ hамбаанда дайсан галзууржа ...илбэ.

«Урагшаа!» гэhэн захиралта буу..., дайсанай hомоной мүндэр дун...үр Аргунь мүрэн уруу манайхид ...бхиба.

Саада эрьедэнь японтоной бэхижэ...э үрдеэгүйдэнь, Аргунь мүрэниие ...абол гаталха хэрэгтэй байба. Теэд хүүргэ, онгосо, hала гэхэ мэтын юумэн байхагүй. Яалтайб!?

Ябаган сэрэгүүднай танкнуудайнгаа хуяг дээрэ hуужа, уhа гаталба.

Удаадахи ехэ бэрхэшээл — Хинган уула. Тэрэниие японгууд сохом лэ бэхижүүлhэн, олон үхэр буунуудые оройгоорнь тодхоhон байна. Теэд, нэгэл добтолжо эхилээ хадаа дайсанда забда зали үгэхэгүй ёhотой ха юм даа. Ушар тиимэhээ совет командовани урагшаа дабшаха захиралта үгөө hэн.

Совет арадай гараар бүтэhэн мантан томо танкнууд—булад хэрэмүүд hубарилдажа, Хинган уулын хяра өөдэ тэгүүлбэ.

Түрүүлжэ ябаhан танкын дабаанай оройдо дүтэлхэтэйнь зэргэ газар доhолгомо шанга абяан дуулдажа, тэрэ гал дүлэндэ абташаба.

Удаадахи танк баhал дайсанай hомондо дайрагдаба.

Ябаган сэрэгшье уг-заг гэнэ.

hомондо дабагдашагүй дот-нүхэнүүдhээ буудаhан пулемедуудые яажа зогсоохоб?

Солдадууд зуугаад метр үлэhэн зайе сантиметрээр хэмжэн мүлхинэд. Дүтэлхэ бүринь тархяа үргэхын аргагүйгөөр буудажа захална. Эндэhээ саашаа алхамшье хэжэ болохогүй! Үндыhэн лэ хүн алуулха байна бшуу... Гэбэшье ходол хэбтэхэ бэшэ, харин нэгэ арга олдохо ёhотой бшуу.

Лейтенант Клинко гэгшын взвод дот-нүхэнhөө буудаhан пулемедые үгы хэхэ даабари абабал даа.

— Нүхэр командир! — гэжэ Кешэтэй зэргэлжэ хэбтэhэн Ваня командиртаа хандаба, — би энэ даабари дүүргэhүүб!

Командир Клинко Ваниин гуйлтые дэмжээ hэн.

Ваня Кешын баруун гар барихадаа, мүнөөхи хани басаганайнгаа бэлэглэhэн пулаад гаргажа үгөөд, ондоо юумэ хэлэбэгүй...

Гэнтэ хүнэй сэдьхэл хаха зүhэhэн пулемедой няжаганаан Хинган уулын хүндыгөөр сууряаташаба.

Ваня бодобогүй...

Теэд Кешын нюдэнhөө нёлбоhон дуhаагүй. «Эрэ хүнэй зосоо эмээлтэ морин багтадаг».

Баторов шүдөө зууна... «Эхэмни hайн ябаарай» гэжэ юрөөхэдөө, нүхэрэйнгөө алуулжа байхада, бэеэ далдалаад хэбтэ гэжэ хэлээгүй! hайн ябаарай гэhэн юрөөлын нүхэдтөө hайн ябаарай, үгэhэн тангаригтаа үнэн сэхэ байгаарай, дайсадта альганай шэнээншье газараа бу үгөөрэй гэжэ хэлэhэн юрөөл.

— Иннокентий Баторов... — гэбэ командир.

— Би бэлэн би. Захиралтыетнай дүүргэхэб! — гэжэ буряад хүбүүн харюусаба.

Лейтенант Клинко үшөө баhа хэнике эльгээхэеэ байhанаа ойлгожо байгаа. Ара таладань — агуу(ехэ) СССР орон. Агууехэ...

Сэрэгшэ хүбүүдэй нэгэ харан гэhээ [illegible] парторг Иннокентий Николаевич Баторов урдаа хамхуул үбhэ бариад, тугаар hаяхана hомо галаар турьяжа байhан дотнүхэн тээшэ мүлхижэ ябаба. Сэрэгшэд hэр-мэр гэжэ, юунэй болохые зүрхэнэй сохисоор тооложо, хүлеэн хэбтэбэд.

Энэ үедэ Кеша тэрэ нүхэнэй наада талын малгайн шэнээн үргамал шулуунда хүрэжэ ядажа ябаба.

«Тэндэл хүрөө hаа дайсан — минии гарта». — гэжэ Кеша бодоно.

Дайсад Кешые обёорногүй.

Тэрэ шулуунда хүрэхэтэйнь зэргэ японтоң Кешын «мэхые» ойлгон, нэрэ hурагүй буудажа оробо. Теэд Кеша оногдоногүй. Тобшонууд мэльгэн шулууень сохёод лэ дээшээ халюухайдажа байба. Кеша гранатыйгаа ооhор шүдөөрөө зулгаагаад, урагшань шэдэжэрхибэ.

Манайхид гранатын дуунтай адли бодожо, урагшаа харайлдаба...

...Теэд... юун болобо гээшэб?! Кешын гэдэргээ харахадань, нүхэдынь буугай hомондо дайрагдабашье, дабшажал ябаба.

Баторов үни бодожо байнгүй, галаар амисхалhан хоёрдохи дотдо дүтэлжэ, hүүлшынгээ граната шэдэжэрхибэ.

Хороо бусалhан Кешын зүрхэнэй түргэ түргэн лугшан сохилжо байтар, дахин гурбадахи дот-нүхэнhөө пулемет буудаба.

Граната байхагүй. Яалтайб?! Сэрэгшэ нүхэдынь унажал байба.

Тэниглэн уужам сэдьхэлтэй буряад хүбүүн тэсэбэгүй. hанаандань Александр Матросов үзэгдэхэдэл гэбэ. Кеша: «Эжымни, хүлисэ!» — гэжэ хэлээд, тэрэ гурбадахи дот-нүхые бүхы бэеэрээ бүглэн унашаба.

Хара утаа орьёлhон тэнгэри доро буряад хүбүүнэй ами наhан иигэжэ таhалдабашье олон нүхэдынь абаргадаба.

Урагшаа, хүбүүд! Урагшаа!

Коммунист Иннокентий Николаевич Баторов ёhотойл баатарай үхэлөөр унаба.

Буряад эхэ, Эхэ ороноо хүбүүнтнай дайсанай hомонhоо үбсүүгээрээ халхалан хамгаалаа. Хүбүүгээ иимэ баатарлигаар хүмүүжүүлhэн танда. Агафья Михайловна, оронойнмай бүхы эхэнүүд баясхалан хүргэн, доро дохижо байдаг.

Иимэ баатар хүнүүдэй нэрэ хэтын хэтэдэ мартагдахагүй, сэдьхэлэй сэсэг, шэнэ үе сагай үльгэр домог болон мүнхэдөө үлэхэл. Эхэ бүхэн хүбүүгээ иимээр лэ hурган, хүмүүжүүлжэ байг лэ!

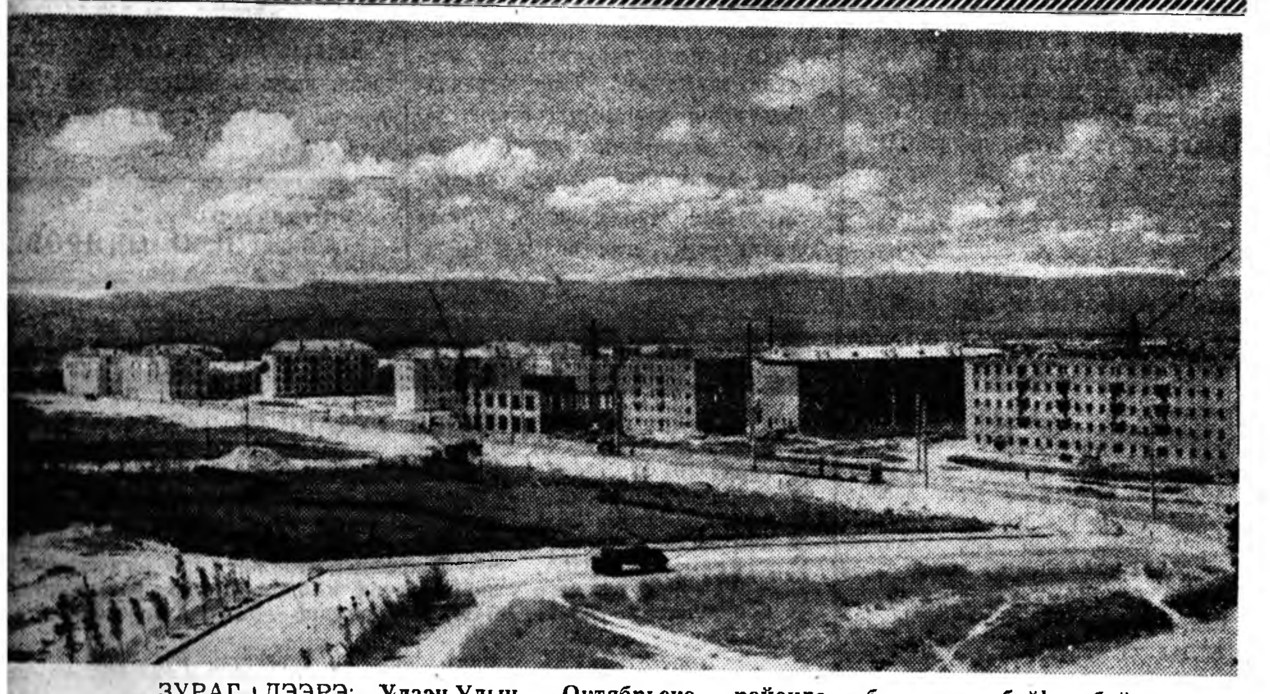

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын Октябрьска райондо баригдажа байhан байрын шэнэ гэрнүүд. ТАСС-ай фотохроника.

Оньhото station: Оньhото станогуудые бүтээгшэд

Модо хюрөөдэдэг станогуудые бүтээдэг Сэлэн-Дүүмын завод гурбан ехэ цехтэй: металл хайлуулдаг, станогуудые хабсаргадаг, үшөө модо хюрөөдэлгын. Заводой бүтээhэн станогууд гансашье манай республикын модо болбосоруулдаг комбинат ба мебельнэ фабриканууддта хэрэглэгдэнэ бэшэ, Румыни, Болгари, Афганистан, Сири бусад оронуудта эльгээгдэнэ. 1961 ондо Индонезиин Джакарта хотын выставкэдэ Сэлэн-Дүүмын заводойхид «ЦПА-2» маркын станогуудые табижа, хоёрдохи hуури эзэлээ бэлэй.

Механическа цехэй технолог Неля Куприяновна Стрижева заводойнгоо үйлэдбэриие табан хурган даал адляар мэдэхэ байhан тула, манда ехэл hонирхолтойгоор хөөрэбэ. Долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ манай заводойхид бүхы хүсэеэ гарган хабаадалсана. Валовой продукци гаргаха түсэб квартал бүхэндэ дүүргэгдэнэ. Гээгдэлдэ оро(го)дожо ябагданагүй. Бүри hаяар Румыниин хани нүхэдэй захилаар «ЦКБ-5» маркын хэдэн станогуудые эльгээхэ зорилго табинхайбди, —гэжэ Неля Куприяновна хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

Хабсаралгын оньhожоруулагдамал цех соо (нэгэдэхи зураг). Станогууд забдагүй хүдэлнэ. Хүн бүхэн ажал хүдэлмэридөө сүлөө тухагүй. Долоон жэлэй табадахи жэлдэ үйлэдбэридөө шэнэ арга нэбтэрүүлэн, гаргашалагдаха мүнгэнhөө 5 мянган түхэриг алмаха зорилготой хүдэлжэ байна ха юм. Түрүү дүй дүршэл, шэнэ арга хэрэглэhэнэйнгээ ашаар түсэбhөө гадуур 100 станок хабсаргаха уялга тэдэнэр абанхай.

Гэрэл шэнги толормо үнтэтэй шэнэ станогуудай дээгүүр Ленинэй дүрэтэй, «Коммунис ажалай ударник» гэhэн улаахан тугууд олохон хүнэй хажууда харагдана.

—Энэл даа манай хүнүүдэй сэдьхэл, hэшхэл,—гэжэ технолог басатамнай омогорхоо hэн.—Ажалаарнь hонирхоходотнайшье болоно. Заводоймнай хабсаргагшад хэрэглэгдэхэ ёhотой детальнуудые хахад hара, заримдаа hара урид бэлэн болгонхой байдаг.

— Сэлэн-Дүүмын заводой замай залууршадтай уулзажа, сэдьхэлэй халуун үгэ андалдан хөөрэлдөө hэмди.

Тэдэнэй нэгэн Валентина Кузнецова—электрослесарь, комсомолой гэшүүн. Тэрэ «ЦКБ-5» маркын станок бүтээхэдээ үдэр бүриингөө даабариие 100 гаран процент дүүргэдэг.

Александр Андреев — токарь. ВЛКСМ-эй гэшүүн. Үдэшын дунда hургуулида hуралсана, коммунис ажалай ударник болонхой. Үдэр бүриингөө даабариие 115—120 процент дүүргэдэг (хоёрдохи зураг).

Замаймнай залууршa хүбүүд, басагадаймнай намтар богонихоншье байг, хамаагүй, саашадаа үргэдэнэ бээзэ. Тиибэшье ажабайдалынь арюун, ажалынь урагшатай ха юм.

С. Балдуевай фото, текст.

3-дахи кварталай түсэбөөр

Загарай тосхонhоо 10-аад километр газарта Татарский ключ гэжэ хүдэлмэришэдэй тосхон оршодог. Эндэ доломит абадаг карьер бии юм. Тус карьерэй коллектив доломит абаха, зөөхэ хүдэлмэриеэ үдэрhөө үдэртэ улам бүри эршэдүүлнэ. Эдэнэр хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид—майн 26-да дүүргээд, мүнөө 3-дахи кварталайнгаа даабариие амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

Коммунис ажалай ударник Николай Алексеевич Переваловай хүтэлбэрилдэг забойщигуудай звено эндэ илангаяа hайнаар хүдэлнэ. Тус звеногойхид доломит абаха үдэр бүриингөө даабариие 130—150 процент дүүргэдэг.

Анатолий Фильшинэй даадаг звено мүн лэ эдэнhээ дутуугүйгөөр ажаллана.

Эндэхи забойщигууд Сергей Чернышёв, Яков Вишняков, Владимир Белых гэгшэд мэргэжэлээ улам hайжаруулха зуураа, халаанайнгаа даабариие 130—150 процент дүүргэнэ.

Мүн эндэхи жолоошодшье шулуу шэрэлгэ дээрэ муу бэшээр ажаллана. Андрей Медведев, Илья Гнездилов, Иван Гайфулин гэгшэд машинануудаа ходоодоо hайнаар заhабарилаад байхаhаа гадна, бусад жолоошодтоо туhалдаг. Эдэнэр доломит шэрэхэ даабариая ходоодоо үлүүлэн дүүргэдэг.

Н. Кучумов.

Түсэбhөө гадуур 1770 кубометр

Долоон жэлэй табадахи жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн социалис мүрысөөндэ оролсоhон промышленна барилгын материалнуудай Улаан-Үдын трест хахад жэлэй түсэбые 105 процент дүүргэнхэй.

Улаан-Үдын түмэр-бетонно зүйлүүдэй 1-дэхи, 2-дохи заводуудай коллективүүд мүрысөөндэ эрхимлэжэ, хахад жэлэйнгээ даабариие холо үлүүлhэн байна. Иигэжэ городой шэнэ барилгануудта хараалагдаhан түсэбhөө гадуур барилгада шухала хэрэгтэй материалнууд ехээр эльгээгдээ.

Трестын хүдэлмэришэд жэлэй түрүүшын хахадай даабариhаа гадуур 1770 кубометр түмэр-бетонно зүйлнүүдые бүтээбэ.

П. Баудер,
трестын главна инженер.

Генерал Балдынов нютагаихидтаа аилшалба

Усть-Ордын Буряадай национальна округой Эхирэд Булгад аймагай Зада тосхоноорхин ехэл хүлгөөтэй, баяр баясхалантайгаар оирын хэдэн үдэрнүүдые үнгэргөө. Тиигээгүйдэньшье аргагүй юм бээзэ. Юундэб гэхэдэ, нютагайнь хүбүүн, Советскэ Союзай Герой, генерал Илья Васильевич Балдынов айлшаар ерээ ха юм.

—Дүрбэн жэлэй саада тээ түрэhэн нютагаараа айлшалаад бусаа hэм. Дүрбэн жэлэй хугасаанда ехэхэн хубилалта болоо байна. Тиихэдэ нютагтамни колхоз hэн. Мүнөө ехэ, хүсэтэй совхозой түрүү отделени болоод байна. Коммунис ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн фермэтэй. Соёл болбосоролоороо, эрдэм ухаагаараа энээхэн дүрбэн жэлэй хугасаанда танигдахаар бэшэ болотороо хубилаат, бэрхэт даа нютагаархидни,—гэжэ омогорхон генерал айлшамнай нютагаархиндаа баяр баясхалан хүргөө.

Эсэгэ ороноо хамгаалалгын дайнай үедэ гартаа буу барижа дайлалдаhан, совет засаг тогтоолсоhон үетэн нүхэдөөрөө хүндэтэ айлшамнай уулзаа, хөөрэлдөө.

Түрэhэн, ухибүүн наhандаа газаагуурнь хүл нюсэгөөр харайhан гэрэйнгээ газаа ерээд, ойро зуурахана дуугай болошоод байгаа. Үни үнгэрhэн жэлнүүд hанагдаа ёhотой даа.

—Хуушараа байна даа, намдаа адли үбгэршөө. Энээгүүр үүдэтэй hэн,—гэжэ хуушан үүдэнэй хадагданхай hуури Илья Васильевич харуулаа. Мүнөө тэрэ гэрынь отделениин клуб болонхой юм. Нютагайнгаа хүбүүн, генерал Балдыновай нэрээр тус клубые нэрлээ hаа ямар hэн ааб гэжэ hанагдана. Энээн тухай бодожо үзэгдэхэ бээзэ гэжэ найдаха ушартайди.

...Үдэрнүүдэй үнгэрхэ түргэн. Хахасалгын үе хүрэжэ ерэбэ.

—Хүндэтэ нютагаархидни, таанадайнгаа дунда байхадамни ямар дүтэ, hэйхан гээшэб. Теэд ябахал хэрэгтэй,—гэжэ машинада hуулган дээрээ хэлээ hэн. Генералайнгаа гарые инаг халуунаар адхажа:

— Ходоодоо манайда айлшалжа байгыт. Харгыдаа hайн ябагты,—гэлдэн нютагаархидынь үдэшөө hэн. Үхибүүд машинынь хойноhоо дахалдан гүйлдөө.

Г. Цареградский.

Уhан замаар...

Сэлэнгэ, Сүхэ, Хёлго мүрэнүүдээр хүсэтэ мотоорой хүнхинөөн үдэр, hүнишье замханагүй. Энэмнай Улаан-Үдын пристаниин уhан замшад хабар намарай ажал дээрэ хэрэглэгдэхэ трактор, машинануудай түлишэ, тоhодолгын материал колхоз, совхозуудта абаашана. Бусаха замдаа нүүрhэ, хэрэгсэлэй модо промышленна предприятинуудта асарна. Мөөрөөшэ, Суулга, Харлангай пунктнуудhаа гүрэндэ худалдагдаhан ороohо таряа зөөнэ.

Пристаниин бүхы теплоходууд ашаа шэрэхэ июнь hарынгаа түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Эдэнэр түсэбhөө гадуур үшөө 11 мянган тонно ашаа шэрэhэн байна.

«Заря», «Дружба», «Сергей Левашов», «Сивко», «Мир» гэдэг теплоходуудай командануд үнгэрhэн hарада илангаяа hайнаар ажаллаа. Эдэнэр түсэбhөө гадуур үшөө хоёр-гурбан эрьесэ хэhэн байна.

Мүнөө тус пристаниин уhан замшад ашаа шэрэхэ июль, август hарынгаа түсэбые бэелүүлжэ эхилээ.

Д. Балданов.

Гээгдэлhээ гараабди

Байгша оной март hараhаа республикымнай олохон магазинуудhаа, худалдаа наймаанай баазануудhаа ехэхэн хэмжээнэй дотор хубсаhан муу шанартай дээрэhээ фабрикадамнай бусаагдаа hэн. Энэ ушар фабрикымнай хүдэлмэришэдэй hанаа ехээр зобоожо, хүн бүхэн гээгдэлhээ гараха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг болоо.

Үйлэдбэриингөө дутагдалнуудые усадхаха, продукциингаа шанарые дары hайжаруулхын тула фабрикымнай партийна организаци предприятиингаа хүтэлбэрилэгшэдтэй, профсоюзай болон комсомолой организацинуудтай хамта шухала хэмжээ ябуулгануудые абажа эхилээ hэн. Партбюрогой заседани дээрэ абтаhан тогтоолой ёhоор партиина нээмэл суглаан үнгэргэгдөө. Суглаан дээрэ продукциингаа шанарые hайжаруулхын, доторой арга боломжонуудые хэрэглэхэ, үйлэдбэридөө түрүү онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Мүн голодоhо гаргадаг цехүүд, бригаданууд зарим хүдэлмэришэд энэ суглаан дээрэ шангаар шүүмжэлэгдэhэн байгаа. Хүдэлмэришэдэйнгээ дунда политическэ hуралсал эмхидхэхэ, энэ hуралсал дээрэ фабрикынгаа нэрэ хүндын түлөө тэмсэхэ, доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ гэхэ мэтэ шухала асуудалнуудые шэнжэлхэ гэhэн шиидхэбэри абтаhан байна.

Фабрикын эдэбхитэд, инженернүүд оёдохо хубсаhануудаа түсхай хэбээр эсхэхэ гэhэн дурадхал оруулаа. Үйлэдбэридөө тэрэниие нэбтэрүүлhэнhээ хойшо продукциимнай шанар нилээд hайжараа, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлээ.

Мүнөө фабрикадамнай партиина гүрэнэй хиналтын комитедтэ туhалха группа ажаллана. Мүн комсомолой прожектор, ниитын бусад организацинууд фабрикын хүтэлбэрилэгшэдтэ ехэхэн туhаламжа үзүүлнэ.

Жэлэй хоёрдохи хахадай эхилээд байhан эдэ үдэрнүүдтэ манай фабрикын бүхы хүдэлмэришэд ажалайнгаа эршые улам бүри шангадуулна.

И. Гончаров,
Хяагтын трикотажна фабрикын партбюрогой секретарь.

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур
1963 оной июлиин 12

ХҮХЮУНЭЭР ҮНГЭРГЭГДЭҺЭН СЛЁТ

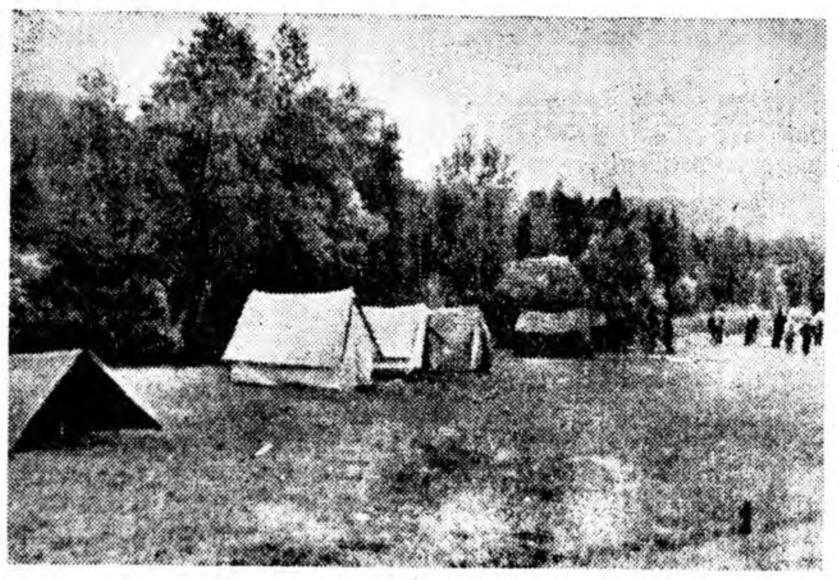

Зулгы намхан зунай июнь һарын һүүл багаар арадаа рюкзак үргэлһэн хонгёо солбон дуутай хүнүүд Хуушан Заган деревниин дүтэхэнүүр шорхирон урдадаг голой эрьедэ тогтобод.

Мойһотын энээхэн талмай тэдэ хүнүүдэймнай шухала хэрэгтэй газарынь лэ байгаа ха, уданшьегүй үргэбшээд хүхэ ногоон дээгүүр монсо сонсо шэдэсэгээгээд, сагаахан майхануудые татажархибад. Сэсэгэй бүлбэнүүр хонхо һонирхоошод, эрэ борохон булжамуурай эгэшэг аялгада абтаашад, байгаалиие эзэн хүнэй нюдөөр хаймадаашаднай, юрэдөө, хэд гээшэб, хаанаһаа хайшаа зориһон аяншад юм ааб даа гэжэ заганаархин һонирхохын ехээр һонирхобод. Голой эрьедэ тогтоошоднай галханаа носоожо, бур бурхан утааханиие бааюулжа, сайгаа шанабад хэбэртэй. Дуу шуун, сэдьхэлэй энеэдэн гээшэл ой тээһээ. Энэмнай юун боложо байнаб гэһэн һэжэгтэ абтаһан хүнүүдшье заганайхидай дунда биилһэн.

Үглөө үглөөгүүрнь арбан сагта уһанай эрьеһээ «Сэхэ байгты!», «Отрядуудай түрүүлэгшэнэр рапортаяа үгэгты!» гэһэн шэнгэхэн дуутай хүбүүнэй команда соностобо. «Рапортаяа үгэхөөр бэлэмди!» гэһэн харюу ой сууряатуулна. Заган нютагаархин һаял эндэ юунэй болож байһые тухайлаа хэбэртэй.

Эдэмнай Мухар-Шэбэрэй аймагай һургуулинуудай эхэ нютагаа шэнжэлхэ гэһэн эдир аяншад байба ха юм даа.

Урда хараалагдаһанай ёһоор, Мойһотын талмайда сугларха газарынь байгаа бшуу. Слёдто хамтадаа зургаан группа сугларбад. Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Ключевский Леонид, слёдой комендант, сэдьхэлээ ехэл хүдэлһэн хэбэртэй. Энээнээ мэдүүлхэгүй гэжэ түбшэн дарууханаар рапортнуудые абаад, һүүлдэнь райОНО-ое даагша Петр Фалилеевтэ дамжуулна.

РайОНО-ое даагша Фалилеев, республикын экскурсионно-туристическэ станциин методист Р. А. Серебрякова гэгшэд слёдто хабаадагшадые амаршалаад, аян замдаа амжалта туйлахыень хүсэбэд.

Һүүлдэнь слёдой туг үргэгдэбэ. Һурагшад аяншадай эстафетэ үнгэргөө. Һонин байгаа даа. «Гурбан хүлөөрөө урилдаан» гэжэ нэрэтэй наадан бүришье һонирхолтойгоор, үнгэргэгдөө. Мүн тэрэшэлэн түүхэ, географи, ботаника, геологи, метеорологи эрхим һайнаар мэдэгшэдэй конкурс болоо. Уран гоёор шэмэглэгдэһэн, һурагшадай ажабайдал гүнзэгыгөөр харуулһан газетэнүүдэй, аян замай тэмдэглэлнүүдэй болон альбомуудай выставкэ хэды һонирхолтойгоор үнгэргэгдөө гэээшэб. Потанинска найман жэлэй һургуулиин хизаар ороноо шэнжэлэгшэд нютагайнгаа шубуудай мануулинуудые асарһан байжа, нүхэдөө һонирхуулаа.

Мухар-Шэбэрэй, Мэргэнтын, Куналейн һургуулиинхидта слёдто үнгэргэгдэһэн эстафетэ болон наađанда түрүү һуури эзэлһэнэйнь түлөө дамжуулгын кубок, Хүндэлэлэй грамота гэхэ мэтэ барюулагдаа юм.

Мойһотын талмай хоёр үдэрэй туршада ерээдүйн эзэдэй ёһотой һайндэрөөр холо хүрэтэр сууряатан, зэдэлэн байгаа бэлэй.

В. Коваленко.

1-дэхи ЗУРАГ: Мойһотын талмайдахи слёдто хабаадагшадай майханууд.

2-дохи ЗУРАГ: үглөөгүүр.

3-дахи ЗУРАГ: граждан дайнай герой, партиин Мухар-Шэбэрэй райкомой секретарь ябаһан Александр Семенович Асеев өөрынгөө намтарые үхибүүдтэ хөөрэнэ.

Нютагаймнай хүбүүн—дэлхэйн чемпион

Байгша оной июль һарын эхеэр Швециин багахан Хельсингборг городто классическа барилдаагаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэһэн байгаа. Чемпионой нэрэ зэргэ буляалдахаар аяар 26 ороной, тэрэ тоодо Советскэ Союзай, бүхэшүүл сугларһан юм.

Ехэ мүрысөөндэ хабаадалсагшадай дүн гаргахада, хүнгэншэг бэетэйшүүлэй дундаһаа 24-тэй комсомолец, нютагаймнай хүбүүн Геннадий Сапунов дэлхэйн чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Геннадий Сапунов Баунтын аймагай Муя тосхондо түрэһэн юм. Тиигээд Багдаринай дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Москвагай энергетическэ техникумдэ һуралсажа эхилээ һэн. Залуу хүбүүн эндэ һуралсажа ябахадаа классическа барилдаанда дурладаг, бэеэ һоридог болоһон. Теэд уданшьегүй—хоёрхон жэлэй туршада СССР-эй спортын мастерай нормо дүүргээ бэлэй. Тиигэжэ хэдэн удаа Москва городой чемпион болоһон намтартай. 1962 ондо Белградта үнгэргэгдэһэн Европын 12 оронуудай бүхэшүүлэй дундаһаа шалгаржа, чемпион болоо һэн. 1963 ондо оронноймнай мэдээжэ бүхэ Иван Поддубнын шангай мүрысөөндэ хабаадаһан байна.

...Мүнөө Швециин нэгэ городто үнгэргэгдэһэн шанга тулалдаанда шалгаржа, дэлхэйн чемпионой торгон лентэ зүүбэ ха юм.

Амаршалнабди, нютагаймнай хүбүүн Геннадий Сапунов, шинии амжалтааршни!

В. Доржиев.
В. Бадмаев.

Москвагай жэшээгээр

Москвагай горсоведэй дүй дуршэлөөр Улаан-Үдын городской болон районно Советүүд хэһэг, жэжэ районуудые (микрорайонуудые) бии болгобо.

Манай Советскэ район дотор 8 тиимэ район эмхидхэгдээ.

Хэһэг районуудай Советэй гол зорилго юуб гэхэдэ, гүйсэдкомой ажал хүдэлмэридэ туһалха, һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, городоо болбосон болгохо, журам сахиха ябадал болоно. Мүн элүүрые сахидаг хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалха, гэрэй управленинүүдэй дэргэдэ үхибүүдэй талмай байгуулха асуудалнуудые шиидхэхэ байна. Эдэ районуудай депутадууд худалдаа наймаанай хүдэлмэриие шалгажа байха эрхэтэй юм.

Д. Колмаков.

Дахинаа шүүгдэлгэн...

Зүүн-Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй табадахи зоныя «Б» классай мастернуудай дунда футболоор ээлжээтэ уулзалга үнгэргэгдэбэ. Манай «Байкал» командада айлшаар Комсомольск-на-Амуре городой «Авангард» бүлгэмэйхид ерэнхэй. Эдэнэрнай үнгэргэгдэһэн 10 уулзалгын удаа 16 очкотой, зоно дотороо түрүү һуури эзэлжэ ябана. «Авангардын» команда Благовещенскын бүлгэмэйхидые 2:1, Эрхүү—2:0, Томск—2:0, Новосибирск—3:0, Барнаул—1:0, Омскын футболистнуудые 1:0 тоотойгоор шүүһэн, Владивосток, Хабаровск, Красноярск, Кемерово городуудай командануудтай нэгэншье тоо нээнгүй тэнсэһэн байна. Тиихэдэ гансахан Прокопьевск городой командада 3:1 тоотойгоор шүүгдэһэн байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай команда айлшадтайгаа наадахадаа, хоёр удаа—1:1, 0:0 тоотойгоор тэнсээ бэлэй. Харин мүнөө... эдэнэрэйнгээ наада хараад үзэе.

...Талмайн тэг дундаһаа наадаяа эхилһэн манай футболистнууд бүмбэгэеэ абамсараа урагшаа сүмэрэн ороно. Айлшадайнгаа хамгаалагшадые мэхэлһэн Котельниковэй бүмбэгэ сохёошье һаань, шадамар бэрхэ вратарь Дробнохот гэгшэ тэрэнииень саб байса шүүрээд абашана. Бүмбэгэеэ абаһан айлшад бүри эбтэй эетэйгээр наадажа, улаан-үдынхидые яһала тухашаруулаа. Наадан эхилһээр арбаад минутын үнгэрөөд байхада, айлшад ээлжээтэ добтолго эмхидхэжэ, сэхэ воротада дүтэлжэ ерэбэ даа. Эдэнэрэй добтологшодой нэгэн гүйдэл дундаа бүмбэгэшье сохижо, тоо нээгдэбэ. Манай вратарь Мурзин энэ бүмбэгэ бариһаншье һаа, ворота руугаа алдажархиһаниинь харамтай.

...Айлшад манай командада добтолхо нэгэншье сүлөө забда үгэнгүй, добтолжол мэдэнэ... Баһал тугаарайхи наадан дабтагдашоо. Юуб гэхэдэ, вратарьнай һулашагаар сохигдоһон бүмбэгэ барибаб гэһэн аад, тэрэнээ газарта унагаахадаа, ворота руугаа алдажа, сугларагшадай урма зориг дахинаа хухална. Тэрэнышье тэрэ гэлэй, теэд манай футболистнууд ахир муугаар наадаа гэжэ сэхэ руунь хэлэлтэй. Нааданай түрүүшын хахадай дүүрэтэр айлшадай добтологшод үшөө нэгэ бүмбэгэ бэлэглэнэ.

...Нааданай хоёрдохи хахадай һаял эхилээд байтар айлшадай нэгэ хамгаалагшын гэмээр ялын бүмбэгэ сохигдохо болоно. Энээниие сохихо болоһон Александр Котельников тэрэнээ эршэтэйхэнээр ябуулжашье, айлшадай вратарь барижа үрдингүй алдажархёо. Наадаяа улам эршэтэй болгоһон айлшад харюугай—дүрбэдэхи бүмбэгэ манай ворота руу сохиһон байна... Наадан дүүрэхэ болонхой, теэд айлшаднай добтолжол байна. Юрий Поздоровкиниие һэлгэһэн Комаров нэгэ тиимэ шанга добтолгын болоходо, урдаханаа ерэһэн бүмбэгэ гэдэргэнь сохёоб гэжэ ябаһаар, өөрынгөө ворота руу оруулжархёо. Тиигэжэ энэ уулзалгамнай 5:1 тоотойгоор дүүрэжэ, айлшаднай үшөө хоёр очко нэмэбэ.

Удаадахи уулзалга үсэгэлдэр үдэшын 7 часта үнгэргэгдөө. Манайда айлшаар Хабаровск городой команда ерэһэн байна.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур
1963 оной июлиин 12.

Июль—зунай тэн

Энэ һарада хаа хаанагүй зулгы зохид зунай үдэрнүүд эхилдэг. Аяма халуун үдэрнүүд аадар бороогоор һэлгэгдэжэ, аятай зохидхон үдэрнүүд болошодог. Заримдаа ехэ бороогой болоходо, мүндэрлөөдшье абадаг ушарнууд бии. Тиибэшье һаа, хүхэ номин тэнгэри дахинаа үзэгдэжэ, аяма халуун үдэрнүүд боложо, талха тарияанай, ногоо сагаанай залаалан эдеэшэхэдэ таатай зохид үдэрнүүд үргэлжэлдэг. Заримдаа хура бороогой һүүлээр һэмжэн үүлэнэй саагуур ороһон наранай хурса элшэ хэды гоё һайхан зурагуудые тала дайдаар сасажа, хүнэй зосоо баярай тэмдэг үзүүлдэг гээшэб?!

Июль һарада дунда зэргээр 17—19 градус дулаан болодог. Заримдаа, шатама халуун үдэрнүүдэй болоходо, 34—38 градус дулаан болоһон байдаг. Тиихэдэ Витимэй үндэр хада, Байгалай эрье шадар һэрюун үдэрнүүд болодог.

Республикын түбэй, урда аймагуудта энэ һарадамнай 62—102 миллиметр хүрэтэр хура бороон ородог. Байгал далайн урда эрьеэр июль һарада аяншалаа һаа, нарата үдэрнүүдые үсөөн лэ харахат. Эндэ дунда зэргээр 142—246 миллиметр хүрэтэр шииг нойтон ородог...

Тала дайдаяа гоё һайхан сэсэг набшаар бүрхөөһэн энэ һарада үдэрһөө үдэртэ шэнэ зүйлэй юумэнүүд ушаралдадаг. Республикын үргэн уужам тала дайдаар ябажа хараа һаа, үнгэ бүриин сэсэг, набша намаа, ан гүрөөл, шубуу шонхорнуудтай дайралдахадаа, үшөөшье саашаа аяншалһайб гэжэ эзэлүүдгүй һанахат.

Тарияанай поли дээрэ эртын ургаса—шэниисэ, ешмээн, яарса гүйсэд шахуу эдеэшэнхэй, мантан томо хоолосуудаа даажа ядан, найгажа һуухадаа, тарияашад, малшадаа хэды ехээр урмашуулдаг гээшэб. Мүн энэ һарада манай айлшан—кукуруза хэдэн арбаад набшаһатай болошонхой, ханатан харагдажа эхилхэ. Огородой ургамалнууд тушаа хэлэхэдэ, эгээл түрүүлэн үгэрсэ, помидор болбосоржо, наймаанда гаргагдадаг. Үбһэ хуряалга түлэг дундаа...

Июль һарын хахадһаа хойшо газарай эдеэн элбэгжэдэг. Хура бороогой һүүлээр элдэб янзын һархяаг дэлгэрдэг. Нуур сөөрэмүүд соо дальбарааннууд бэлшэжэ эхилдэг. Мүн энэ һарын тэн хүрэтэр хүхы шубуун донгодожо, тала дайдаяа шэмэглэдэг. Ан гүрөөлэй зулзага, тугал, гүлгэнүүд бэежэжэ, эхэеэ дахан һөөг бургааһануудай дунда бэлшэдэг. Тиихэдэ июль һарада баабгайн ороон эхилжэ, һүрэг болоһон арьяатад ой тайга соогуур тэнэдэг.

Зунай тэн энэ һарада республикын ажахынууд зарим шухала хүдэлмэреэ дүүргэнтэжэ, удаадахи—таряа хуряалгадаа ородог.

И. Котов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Дээрмэдэһэн зөөриень гүрэнэй мэдэлдэ абаха хуули баталагдаба

АЛЖИР, июлиин 9. (ТАСС). Колониальна засагаархидай, тэдэнэй туһамаршадай Алжирай арад зониие дээрмэдэн олоһон зөөриень гүрэнэй мэдэлдэ абаха гэһэн хуулиие Алжирай Национальна учредительнэ суглаан баталба.

Францийн засагаархидтай эдэбхитэй харилсаа холбоотой байһан алжир уг гарбалтай хүнүүдэй, колонизаторнуудай бүхы тагнуулшадай дээрмэдэһэн, эзэмдэһэн бүхы зөөри зөөшэ гүрэнэй болгогдохо байна гээд тэрэ хуули соонь заагданхай.

ПРЕЗИДЕНТЫН ДУРАДХАЛ БУРУУШААГДАА

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 10. (ТАСС). Түмэр замшад, тэдэнэй эзэд баяшуулай хоорондо тохёолдоһон арсалдаанда хабаатай бүхы асуудалнуудые США-гай Верховно сүүдэй харахые дамжуулха ёһотой гээд президент Кеннеди дурадхаа һэн. Энэ дурадхалыень түмэр замай транспортын хүдэлмэришэдэй профсоюзууд буруушааба. Иигэжэ Америкын информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ.

Эзэд баяшуулай транспортдаа ажалай шэнэ гурим бии болгохо һэдэлгэдэнь Америкын түмэр замшад эсэргүүсэн тэмсэнэ. Иимэ шэнэ гуримай баталагдаа һаань, хэдэн арбаад мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшадые хэрэгтэй үедэнь ажалһаань гаргажархиха эрхэ олгогдохо юм.

Нью-Йоркдо демократизм мандан хүгжэнэ гэжэ хэлсэдэг юм. Гэбэшье үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадые буруушаан шүүмжэлдэг тэмсэлшэд барилгын талмайн хажууда пикет табиһан байна. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, негрнүүдэй ажалай хүлһэн сагаан арьһатай хүнүүдһээ багаар түлэгдэдэг байба. Тиихэдэнь адлил ажалай түлөө адли түлөөһэ үгэхэ ёһотой гэжэ эрилтэ табиба. Зураг дээрэ: үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадай аашануудта эсэргүүсэһэн хүнүүдые полици хэһээжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Италиин хүдэлмэришэд, таряашада[н] буруушаалга

РИМ. (ТАСС). Пескараһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Леоне гэгшын правительствын гаргаһан шиидхэбэриие буруушааһан олон мянган хүнэй хабаадалгатай жагсаал болобо. Ороной урда табигдаад байһан эгээ шиидхэгдэхээр шухала асуудалнуудые зүбшэлгые мэдэгдээгүй болзороор хойшолуулха гэһэн шиидхэбэри тэндэ гаргагдаһан байгаа бшуу.

Демонстрацида хабаадаһан элдэб ажал хэдэг хүнүүдэй түлөөлэгшэд «Улаан туг» гэһэн революционно гимнээ дуулаһаар город соогуур гараба. Коммунис, социалис партинуудай, ажалай бүгэдэ ниитын итальянска нэгэдэлэй нютагай организацинууд[ай] хүтэлбэрилэгшэд жагсаалш[адай] урда ябаһан байна.

Жагсаалай һүүлээр ехэ м[и]тинг боложо, ВИКТ-ын се[к]ретарь Витторио фоа гэг[шэ] үгэ хэлээ. Христианско-дем[о]кратическа парти, тэрэнэй м[э]дэлдэ байһан правительст[во] ажалшадай эрилтэнүүд[ые] дүүргэхэеэ арсаа, газар[ай] эзэд баяшуулые, монополи[стн]нуудые зоргоорнь табяа гэ[жэ] тэрэ мэдүүлбэ.

«Капиталистнуудай туһ[а]маршадые һалгаха!» гэһ[эн] уряае үйлсэнүүдээр ябаһ[ан] жагсаалшад үни удаан ха[ш]харалдаба.

Капиталай оронуудай ажалшад эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэн[э]

США

Түмэр замай хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай, эзэд баяшуулайнь хоорондо зүрилдөөн гаранхай. Хүдэлмэришэд салин хүлһыемнай дээшэлүүлэгты, ажалаймнай недели богонидхогты гэһэн эрилтэ табина. Мүнөө үедэ энэ тэмсэлынь улам үргэдэжэ, Холбоото Штадуудай түмэр замай хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрэн тарахаяа байна. Һаяшаг США-гай президент Кеннеди энэ зүрилдөөе болюулхын зорилгоор хэмжээ абаһан байгаа. Тиигээд энэ хэрэгые шэнжэлжэ үзэхэ онсо яаралтай комисси бии болгогдоод, түмэр замшадай бүгэдэ ниитын забастовко мүнөө дээрээ хойшолуулагданхай.

Забастовко хүдэлмэришэдэй хэхэгүйн түлөө президент Кеннеди шэнэ хэмжээнүүдые абана гээд Америкын газетэнүүд мэдээсэнэ. «Забастовко Эхэ орондомнай туйлай ехэ хойшолонтой байха» гэжэ тэндэхи зарим газетэнүүд тоолоно. Забастовкые саран болюулхын түлөө тусхай хэмжээнүүдые яаралтайгаар абахыень конгрессые гүйха хүсэлтэй байһанаа президент Кеннеди мэдүүлбэ.

Забастовко хэхэ эрхые хорихо зорилготой шэнэ ямаршье хуулида эсэргүүгээр түмэр замшадай профсоюзууд тэмсэхэ гээд паровозой кочегарнуудай, машинистнуудай профсоюзай түлөөлэгшэ Джильберт хэлэбэ.

ФРАНЦИ

Гүрэнэй эмхи зургаануудай, предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй эрхэнүүдые хаһаха һэдэлгэтэй правительствын хуулида эсэргүү тэмсэлые зүүнэй тала баридаг Францидахи хүсэнүүд улам улам үргэдхэнэ.

Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин профсоюзай организацинууд, христиан үзэлтэй ажалшадай французска конфедераци, «Форс увриер» забастовкые болюулха хуулиие хамтаараа буруушаан тэмсэнэ. Энэ ушар профсоюзна, демократическа эрхэ сүлөөдэ горитойгоор доб[толго] болоно гээд тоолоно.

Францийн коммунис партиин, [со]циалис партиин, нэгэдэмэл соц[иа]лис партиин федераци энэ хуулии[е] буруушаажа, бүхы ажалшадта, р[ес]публиканецуудта уряалтайгаар х[ან]даһан байна.

Правительствын гаргаһан хуул[и] хүдэлмэришэн ангиин эсэргүүг[ээр] тэмсэдэг тухай асуудал ажалай [бү]гэдэ ниитын конфедерациин зах[и]гаанай комиссиин үргэдхэмэл за[се]дани дээрэ хэлсэгдэһэн байна. А[ж]алай бүгэдэ ниитын конфедераци[ин] гаргаһан мэдүүлгэ соо бүгэдэ ни[и]тын забастовко хэхэ ушартай [бол]ооһоо заагданхай.

ИТАЛИ

Италиин хүдөө нютагуудта [газ]арна реформо бэелүүлхэ, элд[эб] рилдэг ёһотой эзэдтэнь газа[р] үгэхэ гэһэн эрилтэ ороной эл[дэб] областьнуудай таряашад таби[на]. Матереда (Урда Итали) олон мян[ган] таряашадай жагсаал боложо, и[имэ] эрилтэнүүдые баһал табиһан бай[на]. Катани (Сицили) город шадархи [ир]мещигүүдэй ажахын 4 мянган б[ат]раагууд баһал жагсаалда гараба.

Пизэ, Флоренци провинцинууд[ай] батраагуудай, үгытэй таряаша[д] 7 үдэрэй хамтын забастовко з[ар]лаа. Мүн Равенна провинцида [...] мянган батраагууд хэды үдэрэй т[ур]шада забастовко хэжэ байна.

МАРОККО

Мароккын түмэр замшад заб[ас]товко хээ, пассажирска, ашаа[н] поезднууд июлиин 8-да зогсоог[до]ж, Вокзал, станцинууд хаагданхай.

Мароккын ажалшадай марокк[о]ска ажалай союзай, бүгэдэ нии[тын] союзай—профсоюзна нэгэдэлнүү[дэй] уряалаар ороной түмэр замай бү[хы] хүдэлмэришэд, алба хаагшад [...] жэлдэ дүрбэдэхеэ 48 часай заб[ас]товко хэбэ. Салин хүлһэ дээшэлү[лхэ], ажалай эрхэ байдал һайжару[ул]ха эрилтэнүүдые тэдэнэр табина.

(ТАСС)

Эквадорой ажалшад улам үгыр[н]э

ГУАЯКИЛЬ, июлиин 9. (ТАСС). Тусхай статистическэ мэдээнүүдэй ёһоор, һүүлэй 17 һарын туршада Эквадорой ажалшадай байдал улам муудаа. Энэ туршада ажалшадай ажамидархын түлөө гаргашалдаг мүнгэн 16,2 процентээр дээшэлһэн байха юм. Гэхэтэй хамта ажалшадай салин хүлһэн доошолжо, ажалшан арад зоной байра байдал улам муудажа байна.

Орон доторнь ажалша зон [ү]лдэжэ туража, хооһорон үгы[рэн] байдаг. Энээнһээ шалтагаалан, [...] зон, илангаяа үхибүүд, олоор үх[эдэг]. Оронноймнай олонхи хүн зон эл[...] үбшөөр үбшэлдэг, ууха уһаар, эл[ек]трын элшэ хүсөөр хангагдадаг[гүй]. Медицинскэ туһаламжа дутуу[г] хүргэгдэдэг. Хэлэшэгүй бэрхэша[а]тэй байдалда ажаһуудаг байна г[эжэ] түсэблэлгын национальна хунт[ын] техническэ директор Сальгадо [...] дэрхэ баатай болоо һэн.

Балшыса баригдаа

ПАРИЖ, июлиин 10. (ТАСС). Мексикын засагаархид Кубын эмигрантнуудай-контрреволюционернүүдэй толгойлогшодой нэгэн болохо Фернандо Мартин Иасет гэгшые тушааба. Франс Пресс агентствын корреспондентын Мехикэһээ мэ[дээ]сэһээр, Мартин Иасет хадаа Ве[ра]крус гэдэг портдо худалдаа найм[аа]най Кубын судные шангээхэеэ [һэ]дэжэ байтараа баригдаба гээд [мэдээ]нэгдэнэ. Энэ хэрэгээр бүхыдөө [Ку]бын 8 амигрантнууд тушаагдаа.

ФРГ-гэй металлургида кризис болоно

БОНН, июлиин 9. (ТАСС). Хэрбээ тусхай зохихо хэмжээнүүдые абаагүй һаа, Рейнэй, Рурын булад гаргадаг концернүүд кризисэй байдалда орожо болохо гэжэ Баруун Германиин «Шпигель» журнал ФРГ-гэй металлургическа промышленностьдахи байдал харуулхадаа, мэгдэнгеэр тэмдэглэбэ. Тэрэ журналда толилогдоһон дэлгэрэнгы бэшэг дотор энэ хэлээшыень этигэмээр баталһан баримтанууд дурдагданхай.

Журналай тэмдэглэһээр, булад гаргалга ходо багал боложо байна. 1960 ондо 34,1 миллион тонно [гар]гагдаһан һаа, 1961 ондо 33,5 м[ил]лион, 1962 ондо 32,6 миллион [бо]лөө бшуу. Мүнөө үедэ ФРГ-гэй бу[лад] гаргадаг промышленностиин хү[сэ]нэй 80 процентнь лэ хэрэглэгд[энэ].

Яахадаа иимэ байдал тохёолдо[об] гэбэл, промышленностиин энэ һ[а]барида хэгдэдэг захил улам у[сөө]н бага болоно.

Редактор
Ц. О. ОЧИРОВ.

Агын һонин

ХҮРШЫМНАЙ АЙЛШАД

Июнь һара соо үргэн сагаан Ага нютагай ажалша малша арад зон нютаг нугыһгаа ногоон торгон зүлгэ дээрэ манай хүршэ болохо Монгол гүрэнэй зүүн хизаарай спортын делегациие һайн һайханаар угтажа абаба.

Делегациин бүлэгтэ хорин хоёр спортсменүүд ерэлсээ, мүн тэрэ тоодо эмшэлгын хэдэн мэргэжэлтэд айлшаар буугаа.

Энэмнай совет-монгол хани барисаанай үргэн һалбаржа байһые гэршэлнэ ха юм. Иигэжэ һүүлшын хэдэн жэлнүүдтэ Монголой зүүн хизаарай нютагуудай ажалшад, Ага нютагай зон өөһэд хоорондоо ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэл, спортивна болоод, уран һайханай талаар бэлиг шадабаряа андалдажа байдаг заншалтай болонхой.

Үглөө үглөөгүүрнь айлшаднай Ага тосхонһоо зүүлжээ, Ага-Хангилай «Победа» колхоздо айлшалхаяа гарабад. Ёһотойл урданай монгол, буряад хубсаһатай, хутага, хэтэ, сахюур һэнжэлзүүлһэн айлшадые колхозой Культурын ордоной дэргэдэ нютагай гурбан дарганар: колхозой түрүүлэгшэ, сомоной Советэй түрүүлэгшэ, парторганизациин секретарь болон нютагайхид гараа дэлгэжэ, баяр баясхалантайгаар айлшадаа угтаба. Ойр зуура амарһанайнгаа һүүлээр айлшад колхозой ажахытай танилсахаяа гараа. Һүүлээрнь үдэ багта спортивна мүрысөөн эхилээ. Волейболоор мүрысөөндэ нютагайхид яһала бэрхэ байбашье, 1:3 гэһэн тоотойгоор хонжогдоо. Мүн баһа шатараар болоод, настольно теннисээр айлшад нилээд бэрхэ байһанаа харуулаа. Харин һур харбалгаар «Победа» колхозойхид ехэ һайн бэлэдхэлтэй байһан дээрэһээ айлшадаа шүүбэ ха юм.

Хоёрдохи үдэртөө Агын стадионой талмай дээрэ спортивна «Урожай» бүлгэмэйхид айлшадтайгаа уулзаба. Хоёр гүрэнэй хүгжэмтэ гимнын аялга доро Улаан тугууд аалихан үргэгдэбэ.

Мүрысөөн һур харбалгаар эхилнэ.

Хүн бүхэнэй һууринуудые харабал, Агын һуршан Р. Б. Дамдинов 301 очко абажа, нэгэдэхи һуури, Урда-Агын колхозник Д. Намсараев—хоёрдохи һуури, Монголой Дорнод аймагай һуршан Р. Бадма гурбадахи һуури эзэлбэ.

Волейбол болон настольно теннисээр айлшаднай шадамар бэрхэ байһанаа харуулаа. Волейболоор 1:0 гэһэн тоотойгоор нютагай командые шүүбэ. Монголой теннисист В. Боролдой «Урожай» бүлгэмэй теннисист А. Афанасьевые шүүгээ. Дорнодой эхэнэр теннисистка Цынд-Сурун нютагай Д. Жамбаевые мүн лэ шүүгээ.

Хэды волейбол, теннисээр «Урожай» бүлгэмэйхид шүүгдэбэшье, харин шатараар бэрхэ байһанаа гэршэлбэ. Тэдэнэр айлшадаа 2,5:1,5 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна. Нэгэдэхи разрядай шатаршан Д. Мункуев нэгэдэхи разрядай шатаршан Бато-Мункые булижа гараба.

Гурбадахи үдэрөө айлшаднай Агаһаа зүүлжээ, Зугаалай нютагай ажалшадтай уулзахаяа мордобод. Хүхюун дорюун Зугаалай нютагайхид холын хүршэ айлшадаа угтахаяа колхозойнгоо стадион руу суббанад. Сэнхир хүхэхэн автобус бүмбэлзэн ерэжэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гол дунда тогтошобо. Альга ташалган, тэбэрилдээн, зугаа энеэдэн! Бага амарһанай һүүлээр мүнөөхил мүрысөөн. Һур харбаан... Ногоон дэбдихэр дээгүүр монсогор, улаа эрээн һурнуудай үдаа дараалан хиидэхэнь үзэгдэнэ.

Үдэшэнииинь баяр баясхалангай оршон байдалда митинг болоо.

— Иимэ халуун хани барисаанай уулзалганууд хододоо боложо байг, —гэжэ эндэ байһан хүн бүхэн хэлээ, сэдьхэлээ ёһотой.

Р. Гомбодоржиев.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и переводов—34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00471 Зак. № 947